VIENYBĖ

70-tį M. 2 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. 1956 M. SAUSIO (JAN.) 13 D. KAINA 10c.

DABAR

Pentagonui rūpi
Karas yra karas
Liliputų karas
"Verkiu, bracia"

JUOZAS TYSLIAVA

Amerikos ginkluotų pajėgų vadovybė negalvoja apie karą?

Klysta, kurie taip mano.

Priešingai, Pentagonas yra labai rimtai susirūpinęs savo karijuomenės būkle Europoje.

Apie 75% Amerikos karių Europoje gyvena su šeimomis, ir, kaip šiame puslapyje dedamas paveikslas rodo, vieno seržanto žmona nuvyko net su 10 vaikų...

Įsivaizduokite, kad vieną gražią dieną raudonoji lavina pradeda slinkti į vakarus...

Kiek tokiam puolimui galėtų atsispirti kariuomenė, apsikrovusi žmonomis ir vaikais?

Ar nuostabu, kad Pentagonui dabar taip rūpi?

***

Karas yra karas, ir karo atveju kareivis negali tikėtis būti lepinamas.

Tik reikia atsiminti trečiosios prancūzų respublikos karo vadovybės klaidą, statant brangiai kaštavusią Maginot liniją.

Saugiuose nuo kulkų ir bombų Maginot linijos požemiuose prancūzai gėrė vyną, kortavo ir dainavo.

Lyg nežinome, kas atsitiko su Maginot linija, kai žalsvai pilkas skruzdėlynas pajudėjo?

Hitlerio legionai atėjo ir nučėjo...

Bloga vadovybė, kuri lepina savo karijuomenę, nes tuo būdu ji stato į pavojų tautą.

Kareivis, kuris jaučiasi saugus, yra ištižęs ir todėl blogas kareivis.

***

Vincas Kudirka, rašydamas apie Amerikos lietuvių "skersadryžių" ir "ilgadryžių" nesantaiką, neatrado Amerikos.

Tą patį dalyką, nors ir kitais žodžiais, daug seniau už Kudirką pavaizdavo Jonathanas Swiftas, rašydamas apie liliputų vidaus karus.

Genialusis Gulivero kelionių aprašymo autorius išaiškino, kodėl liliputai kariavo su liliputais.

Mat, liliputai negalėjo susitarti dėl kiaušinio. Kaip mušti jį — smaigaliu ar storgaliu?

Seniai miręs Kudirka, dar niau Swiftas, bet mūsų liliputai su savo kovomis — šį kartą dėl tuščio kiaušinio — tebėra gyvi.

Bet vis dar būtų pusė bėdos, jeigu mūsų liliputai, norėdami išbandyti vienas kito kaktos paliva, nenaudotų pasiūtusių kiaušinių.

***

Kai tik norima "suvesti asmeniškas sąskaitas", tai, anot A. J. Kaulėno, Naujienų ir Kelevio bendradarbiai "visada prisidengę slapyvardėmis."

Pakartojęs tuos Laisvosios Lietuvos bendradarbio priekaištus, Philadelphijos Lietuvių Naujienos, paties redaktoriaus vardu, deda "pastabą prie pastabos":

"Čia noriu priminti, kad Stalino vieros parapijonas šarlatanas P. Grigaitis savo Naujienose prirašė visokių nesąmonių apie mani, ir buvo pasirengis net žemę iš po kojų man iškasti... Dauguma sako, kad Stalinas buvo žiaurus, bet jo vieros ipėdinis Grigaitis būtų šimtą kartų žiauresnis, nes jo sąžinė yra išgaravusi per jo kaušą".

Einu, Dieve, verkiu, bracia, anot mano senelio, bet Liliputų (atsiprašau, Lietuvių Naujienos rašo lygiai taip, kaip čia cituojama.

AMERIKA NAUJAME KARE SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Tai ekonominis karas, kuris jau prasidėjo Viduriniuose Rytuose ir Azijoje. — Jo pralaimėjimas būtų lygu pralaimėjimui ginklų lenktynėse, sako Valstybės sekretorius John Foster Dulles.

Valstybės sekretorius John Foster Dulles savo pareiškime, paskelbtame sausio 11 d., sako, kad Jungtinės Valstybės stovi prieš Sovietų Sąjungą, paskelbusią šiam kraštui ekonominį karą. Dulles sako, kad šio karo arena tuo tarpu yra Egiptas, Indija ir Burma, bet būtų nelaimė Amerikai, jeigu ji jį pralaimėtų. "Pralaimėjimas šiose lenktynėse būtų lygu pralaimėjimui ginklų lenktynėse, sako Dulles.

Todėl ta proga Valstybės sekretorius ragina Amerikos visuomenę remti Prezidento Eisenhowerio programą, liečiančią ekonominę paramą toms valstybėms, kuriose Sovietų įtaka pradeda reikštis. Jis suminėjo Vidurinių Rytų ir Pietų Azijos valstybes.

Ta pačia proga Valstybės sekretorius Dulles pareiškė savo priešingumą sumanymui nutraukti tolimesnius vandenilinių bombų bandymus. Jis sako, kad moksliniai tyrinėjimai ir bandymai turi būti tęsiami, kol nebus surasta bendra visiems priimtina, nusiginklavimo formulė.

Tik dabar, iš Valstybės sekretoriaus Dulles pranešimo, paaiškėjo, kad derybomis su komunistinės Kinijos atstovais Genevoje, JAV taip pat yra nusivylusios. Pasirodo, komunistinė Kinija dar nepaleidusi visų Amerikos piliečių, kurių trylika tebekalinami.

Šiame savo pranešime, Valstybės sekretorius taip pat prisimena paskiausius Chruščiovo puolimus, nukreiptus prieš Prezidentą Eisenhowerį. Be to, Dulles pastebėjo, kad praeitą vasarą Genevoje buvusia viršūnių konferencija Sovietai sugebėjo pasinaudoti, nes tai jiems padėjo įsiskverbti į Vidurinius Rytus, kur dabar vyksta kalbamas ekonominis karas tarp Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstybių.

Kiek tai liečia Izraelio ir arabų valstybių konfliktą, tai, anot Dulles, Jungtinės Valstybės jį atidžiai seka ir būsimoje premjero Edeno ir Prez. Eisenhowerio konferencijoje jis bus svarstomas.

Valstybės sekretorius Dulles sako, kad kovai su laisvuoju pasauliu Sovietai naudoja visas priemones — politines, ekonomines, psichologines ir t. t. Visų tų priemonių tikslas — eventualus karinis komunizmo laimėjimas.

JAV aviacijos seržanto šeima, šiomis dienomis nuvykusi į Frankfurtą, Vokietijoje, yra pati gausiausia amerikiečių šeima karinėje užsienio tarnyboje.

Vienybės konkursu domisi ir užsieny

Dalyvaujantiems Vienybės konkurso balsavimuose, be abejo, bus įdomu žinoti, kad jau kuris laikas kuponai su kandidatų vardais grąžinami iš Kanados, Pietų Amerikos ir net Europos — Vokietijos, Italijos ir kitų kraštų. Vadinasi, šiuo konkursu skaitytojai domisi ne tik čia, Amerikoje, bet ir kitose šalyse. Net Argentinos Lietuvių Balso redaktorius Kostas Norkus grąžino išpildytą kuponą, balsuodamas už Devenienę, Gugienę, Dovydėną, Kuprevičiūtę, Blazą, Kavolį ir kitus. Kaip jau buvo pranešta, balsavimo tempas kasdien didėja, o su juo ir kandidatų lenktynės, kurių rezultatai tuo tarpu dar nepramatomi. Tai išryškės tik Vienybės 70 metų sukakčiai paminėti koncerte, vasario 5 d. Webster Hall, New Yorke.

Juscelino Kubitschek, naujai išrinktasis Brazilijos prezidentas, po priėmimo New Yorke, kuriame dalyvavo ir Lietuvos Gen. Konsulas Jonas Budrys, išvyko į Europą "pasaulio pulsui patikrinti".

Vice prezidentas Nixonas, žmonai ir dukterims padedant, mėgina užpūsti 43 savo gimtadienio žvakes.

IŠLEISTUVIŲ POBŪVIS A. DEVENIENEI

Praeitą sekmadienį, sausio 8 d. apie 5 val. vakare, Baltijos Laisvės Namuose, New Yorke, buvo suruoštas išleistuvių pobūvis naujai Vliko Vykdomosios Tarybos pirmininkei Alenai Devenienei, netrukus išvykstančiai į Europą. Pobūvį ruošė Balfo ir SLA centrai, taip pat Sandaros kuopos — pirmoji ir trisdešimtoji.

Reikia pasakyti, kad pobūvis buvo labai jaukus. Jame dalyvavo visų patriotinių srovių žmonės. Pobūvio programą atidarė ir jai vadovavo inž. Antanas Novickis. Po įžanginės kalbos, vakaro vedėjas pakvietė tarti žodį Lietuvos Gen. Konsulą Joną Budrį, prel. J. Balkūną, SLA prez. adv. K. Kalinauską, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauską, Bendruomenės Tarybos pirm. J. Šlepetį ir naująjį Vliko Prezidiumo pirmininką Joną Matulionį. Visi kalbėtojai buvo, kaip sakoma, "raktinės figūros" atstovavę didžiąsias organizacijas bei institucijas. Kalbos buvo trumpos, turtingos ir tikslios. Visi linkėjo naujajai VLIKo Vykd. Tarybos pirmininkei "gero vėjo" ir sekmės naujose pareigose. Be šių kalbų, vakaro vedėjas dar perskaitė keletą sveikinimų, at siųstų iš kitų Amerikos vietovių ir net Kanados.

Paskiausiai kalbėjo vakaro garbės viešnia. "Aš viena pirmųjų atvykau čia", prabilo Alena Devenienė, "bet manau, kad nei metų, nei mylių nuotolis Tėvynės meilės nesumažina. Juo toliau nuo Tėvynės, tuo labiau jos pasiilgstame. Eidama šias garbingas pareigas, pirmiausia žiūrėsiu, kad mes visi galėtume sutilpti Vlike. Asmeniškai, aš nežadu didelių darbų nuveikti, nes Tėvynės laisvinimas nėra vieno asmens darbas. Šio didelio tikslo siekdami, turime dirbti visi sutartinai, vieningai", pareiškė naujoji Vliko Vykd. Tarybos pirmininkė.

Kaip žinoma, persitvarkiusį Vliką sudaro du organai—prezidiumas ir vykdomoji taryba. Pirmasis, su Jonu Matulioniu priešakyje, yra New Yorke, o antrasis, Alenai Devenienei pirmininkaujant, veiks Reutlingene, Vokietijoje. Toms pareigoms Alena Devenienė išvyksta sausio 19 d.

Po kalbų, kitoje salėje įvyko vaišės su užkandžiais ir gėrimais bei kava. Šis, kaip jau sakyta, jaukus pobūvis baigėsi apie 8 val. vakare.

PABĖGĖLĖ IŠ LIETUVOS STASĖ SAKALAUSKIENĖ AMERIKOJE

Nušokusi nuo sovietų laivo ir kurį laiką gyvenusi Danijoje, Stasė Stankutė-Sakalauskienė sausio 5 d. atvyko į New Yorką, kur ją pasitiko Lietuvių įstaigų atstovai. — Stasė gyvens Chicagoje.

New York — (LAIC) — Sausio 5 d. laivu Kungsholm į New Yorko uostą atplaukė pabėgėlė iš Lietuvos Stasė Sakalauskienė.

Ji atplaukė iš Danijos, prie kurios krantų, prieš 18 mėnesių, išoko iš rusų žvejybos laivo.

Stasę Sakalauskienę uoste sutiko iš Lietuvos konsulato Anicetas Simutis, Balfo atstovas Joseph Boley ir Lietuvių Amer. Informacijos Centro direktorė M. Kižytė.

Daug vargo ir didžiulį pasiryžimą parodė Stasė Sakalauskienė iki pasiekė laisvąjį kraštą. Ji ilgesnį laiką plaukiojo įvairiais rusų žvejybos laivais, juose dirbdama su kitomis moterimis. Plaukiodama ir dirbdama laivuose galvojo, kaip iš jų paspukti. Tačiau rusų laivai sustodavo tik rusų ar jų valdomuose uostuose, kaip Liepoja, Murmanskas, Karaliaučius. Tik vieną kartą laivas, kuriame ji dirbo, buvo sustojęs lenkų uoste Gdynėje, bet čia iš laivo krantan jos neišleido.

Paskutinis laivas, kuriame Stasė Sakalauskienė dirbo buvo Novoje Zemlia (Naujoji Žemė. Tame laive, be jos, dar dirbo 16 moterų. Ji tik viena pasiryžo šokti iš laivo ir laimingai pasiekti laisvąjį pasaulį ar mirti jūros bangų prieglobstyje. Ji žinojo, kad laivas plaukia arti Danijos krantų. Ji pasiryžo. Ją pusgyvę, be samonės danai iš jūros išgelbėjo. Kiek laiko ji buvo ligoninėje. Danai ja rūpinosi. Viso pasaulio spauda rašė, kaip ši jauna lietuvaitė, rizikuodama savo gyvybe, siekė išsilaisvinti iš rusų vergijos.

Stasė Sakalauskienė 27 metų amžiaus, žemaitė, gimusi Biržų Lauko kaime, Šilalės valsčiuje, Tauragės apskrityje. Antrosios rusų okupacijos metu su tėvais Rapolu ir Domicele Norkais išsikėlė į Klaipėdos kraštą. Prieš stodama dirbti į žvejų laivus, buvo žukų pašto agentūros vedėja, taip pat Klaipėdos krašte.

Stasė Sakalauskienė išvyko pas savo dėdę ir dėdienę Chicagoje. Jie rūpinosi jos atvykimu į Jungtines Valstybes.

Tuo baigėsi Stasės Sakalauskienės ilgas ir varginantis kelias iš pavergtos Lietuvos į laisvąją Ameriką.

APLINK Pasaulį

● **Prezidentas Eisenhoweris prašo Kongresą paskirti 60,-439,500 dolerių fondams nuo uraganų bei potvynių nukentėjusiems Naujosios Anglijos ir kitų valstybių gyventojams sušelpti.**

● **Italijos prezidentas Giovani Gronchi vasario 27 d. atvyksta į Jungtines Valstybes dviejų savaičių vizitui. Vėliau jis lankysis Kanadoje.**

● **Dideliais transportiniais lėktuvais britai gabena kariuomenę savo bazėms Viduriniuose Rytuose sustiprinti. Mat, be neramumų Kipro saloje, priešiškas britams sambrūzdis plečiasi Jordane ir kituose arabų kraštuose.**

● **Sirija, Saudi Arabija ir Egiptas vėl pasiūlė Jordanui 65 milijonus dolerių metinės paramos, jeigu šis atsisakys britų paramos turimam arabų legioniui išlaikyti.**

● **Žymūs Amerikos politikai įspėję Valstybės sekretorių Dulles dėl ginklų pardavimo Izraeliui. Politikai mano, kad Jungtinėms Valstybėms pradėjus siųsti ginklus Izraeliui, Egiptas bematant skubinsis su savo užsakymais komunistinėje Čekoslovakijoje.**

● **Pierre Poujade, kurio partija, protestuodama prieš aukštus mokesčius, laimėjo 51 vietą Prancūzijos parlamente, reikalauja panaikinti rinkimus, kaip "neteisėtus", ir paskelbti naujus. Mat, kituose rinkimuose jis tikisi daugiau laimėti...**

● **Prancūzijos komunistų partija pakartotinai ragina Pierre Mendes-France "nuosaikiuosius" eiti išvien ir sudaryti bendro fronto vyriausybę. Kairiųjų laikraštis Combat sako, kad komunistų talka bet kokiai vyriausybei sudaryti yra "užnuodyta dovana".**

● **Ilgametis Britų Darbo partijos vadas Clement Attlee, pasitraukęs iš tų pareigų, dabar pasitraukia iš bet kokios politinio veikimo.**

● **Meksikos advokatas Avila Sanchez ruošiasi traukti į teismą buvusį Argentinos diktatorių Peroną, kuris jį pavadinęs gyvuliu ir tuo būdu įžeidęs.**

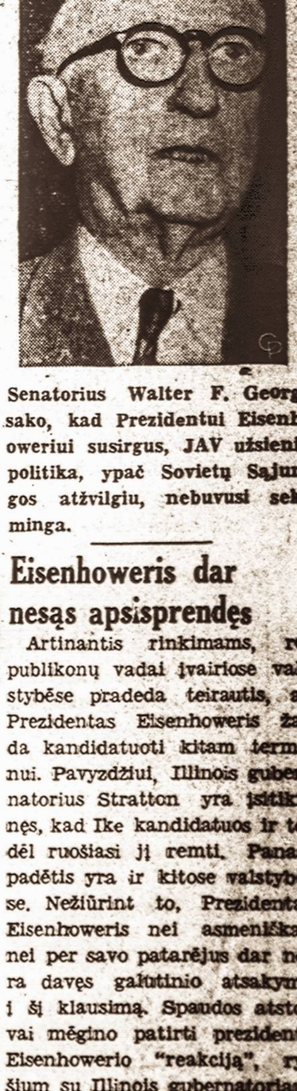

Senatorius Walter F. George sako, kad Prezidentui Eisenhoweriui susirgus, JAV užsienio politika, ypač Sovietų Sąjungos atžvilgiu, nebuvusi sėkminga.

Eisenhoweris dar nesąs apsisprendęs

Artinantis rinkimams, republikonų vadai įvairiose valstybėse pradeda teirautis, ar Prezidentas Eisenhoweris žada kandidatuoti kitam terminui. Pavyzdžiui, Illinois gubernatorius Stratton yra įsitikinęs, kad Ike kandidatuos ir todėl ruošiasi jį remti. Panaši padėtis yra ir kitose valstybėse. Nežiūrint to, Prezidentas Eisenhoweris nei asmeniškai, nei per savo patarėjus dar nėra davęs galutinio atsakymo į šį klausimą. Spaudos atstovai mėgino patirti prezidento Eisenhowerio "reakciją", ryšium su Illinois gubernatoriaus pareiškimu, bet Baltųjų Rūmų sekretorius Hagerty nieko konkretaus neatsakęs.

● **Londono spauda rašo, kad premjero Eden populiarumas paskutinių trijų mėnesių laikotarpyje esąs žymiai nukritęs.**

Costa Rica ambasadorius Fernando Fournier (kairėje) ir Nicaragua ambasadorius Guillermo Sebvilla Sacasa, Washingtone, džiaugiasi, kad tarp tų dviejų Vidurinės Amerikos respublikų pagaliau pasiekta taika.

RUOŠIAMASI MILŽINIŠKAI DAINŲ ŠVENTEI CHICAGOJE

Liepos 1 d. Chicagoje pasirodys per tūkstantį lietuvių dainininkų. — Šventės repertuaras ir programa tik su vienu kalbėtoju. — Šventės rengėjai. —Muzikos žinių baras. — Judėjimas iš apačios.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Po ilgesnės pertraukos liepos 1 d. Chicaga vėl sulauks didesnio lietuviško parengimo—JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės. Dar negalutinėm žiniom, joje dalyvauti užsiregistravo per tūkstantį dainininkų bei dainininkų. Jų tarpe visi žymesni mūsų chorai — — Čiurlionio, Dainavos, Varpo (Toronto), Bostono vyrų (Gaidelio), Los Angelos (Br. Budriūno), palyginti naujas Lawrence I. Vasiliūno, Chicagos kazimieriečių Marijos aukšt. mokyklos (75 sopranai ir 40 altų) ir kiti, kurių visų čia neišminėsi. Klausytojų, aišku, bus keleriopai daugiau. Erdvi gerai vėsinama Chicagos Coliseum salė jų talpina per penkis tūkstančius.

Chorams jau išsiuntinėtas repertuaras numato 27 dainas, padalintas į keturias dalis: bendram chorui, pajėgesnių dainininkų rinktinei, vyrų bei moterų chorų dainos. Dainų šventės proga buvo paskelbtas naujų dainų konkursas, kuriam prisiųsta 18 dainų. Laimėjusieji irgi bus įtraukta į repertuarą. Skaičiuojama, kad visų tų dainų išpildymas užims apie dvi valandas laiko. Su pertraukom ir kalbom dainų šventė užsitęstų kiek per 3 valandas. Teko nuginsti, kad šventės rengėjai šiaušiasi prieš pas mus įsigalėjusį paprotį kiekvieną progą pasakyti bent keliolika paprastų nuobodžių kalbų. Dainų šventėje greičiausiai bus tik vienas kalbėtojas: Lietuvos ministeris JAV ar konsulas Chicagoje.

***

Mintis suruošti plataus masto lietuvių dainų šventę pirmą kartą buvo iškelta ALRK vargoninkų sąjungoje 1953 metais. Tai pilnai suprantama. Juk toji sąjunga yra vieninteli mūsų muzikų organizacija! Nors tai minčiai ir buvo tuojau pritarta, tačiau konkrečių žygių niekas nesigriebė iki iniciatyvos nesiėmė didesnių Chicagos chorų veikėjai. Jie pereitais metais sudarė iš pradžių laikiną komitetą, kuris ilganiui "išsisenėjimo kelių" virto nuolatiniu, (kas gi kitas pajėgtų tą reikalą organizuoti). Komiteto pirmininkė yra žinoma muzikė Alice Stephens-Steponavičienė (ji diriguos moterų chorui), vicepirmininkais: vargoninkų sąjungos pirmininkas J. Kudirka, Chicagos vyrų choro pirm. V. Radžius, Dainavos ansamblio pirm. Dzirvonas, sekretorės A. Jasaitytė ir E. Blandytė ir pagaliau to komiteto generalinis sekretorius, kuriam tenka didelė viso paruošiamojo "juodo" darbo našta, yra Juozas Kreivėnas.

Prie šios paskutinės dinamiškos asmenybės norėčiau kiek ilgiau sustoti. Mat, J. Kreivėnas yra bene svarbiausias kaltininkas, kad dainų šventė tampa kūnu. Iš viso jam jau kuris laikas atitenka mūsų muzikos gyvenimo judintojo pareiga. Jis yra Muzikos žinių turinčių per 800 prenumeratų ir pasirodančių kas trys mėnesiai, redaktorius. Jis yra visos ellės dainų gaidų leidėjas. Kas gi kitas, jei ne Kreivėnas, skubiai perrašys gaidas visam simfoniniam orkestrui, jei kokiam koncerte išpildomi mūsų kompozitorių simfoniniai kūriniai? Tenka stebėtis jo energija. Pragyvenimą uždirbdamas naktimis, dienomis jis vargoninkauja, moko lituanistinėje mokykloje (jis profesijos yra mokytojas) ir dar rado laiko organizaciniam ir visuomeniam darbui. Nenuostabu, kad jis išrinktas ir organizuojamam Kultūros Fondo pirmininku.

***

Svarbiausias dainų šventės tikslas yra grąžinti dainai tą vietą mūsų gyvenime, kuri jai priklauso ir iš kurios ji po truputį pastumiama. Juk dainos reikšmė lietuvybės išlaikyme yra aiški jau nė nuo šiandien. Tačiau tam tikslui neužtenka vien senų, seniai išmoktų dainų. Mūsų chorams yra reikalingos naujos masinės dainos. Tam laikui nuo laiko skelbiami konkursai, šiam tikslui Muzikos žinios pasižadėjo šiais metais kas mėnesį išleisti naujų dainų gaidas. Čia pat reikia pastebėti, kad to pasiryžimo ištesėjimas reikalaus nemažų pastangų, nes į paraginimą tas naujas gaidas užsiprenumeruoti (po 50 c. kiekvieną mėnesį) pusmečiui praėjus atsiliepė tik dvylika žmonių! Tačiau tas silpnas aidas J. Kreivėno nebaido. Juk ir pereitais metais jis susirado garbės leidėjų ir jų pagalba išleido Br. Jonušo, J. Gaidelio, Br. Budriūno, Sr. Navicko, B. Markaičio, S. J. K. Griauzdės, H. Perkinso (tai Adelaides, Australijoje radiofono dirigentas, didelis lietuvių bičiulis, harmonizuojąs mūsų liaudies dainas) gaidas.

***

Žodžiu, Chicaga laukia nemenko įvykio. Suvažiuos daug tūkstančių žmonių, ilgai nesimačiusių, nesikalbėjusių. Reikia tikėtis, kad toks sujudimas pradės naują mūsų kultūrinių pastangų laikotarpį. Juk visiems vadinamiems veiksniams priartėjus prie visiško bankroto, išgelbėjimas gali ateiti tik iš "liaudies" pusės, iš apačios. Dainų šventės ruoša yra ryškus tos naujos veiklos pavyzdys.

LIET. ALUMNŲ KLUBAS RAGINA REGISTRUOTIS

Besisteigęs Liet. Akad. Alumnų Klubas ragina visus baigusius aukštąjį mokslą bakalauro laipsniu ar studijas toliau betęsiančius registruotis iki vasario 15 d. sekretoriate pas Danutę Dirvinskaitę, 4931 South Artesian Avenue, Chicago 32, Ill. paduodant sekančias žinias: pavardę, vardą, adresą, aukštosios mokyklos vardą, studijų sąką bei įgytą laipsnį. Suinteresuoti raginami registruotis nustatytu laiku, nes nuo to priklausys šios organizacijos buvimas.

Gyvenimas yra mūsų nemirtingumo vaikystė. **Goethe**

Vienintelis vertingas pasaulio dalykas yra aktyvi siela. **Emerson**

Studentų dailės paroda Bostone

Studentų dailės paroda, rengiama studentų santariečių, Bostone atidaroma sausio 14 d., šeštadienį, 3 val. popiet Taut. Namuose, 484 E. 4th St., So. Boston. Per atidarymą kalbės dail. Viktoras Vizgirda. Paroda bus atidaryta šeštadienį 3-8 val. ir sekmadienį 11-7 val. Visucmenė kviečiama atsilankyti. Parodoje dalyvauja dešimt studentų dailininkų iš viso Amerikos. Dail. V. K. Jorymas parodą charakterizavo, pareikšdamas, jog joje "yra ir tokių gerų darbų, kuriuos visiškai drąsiai galima būtų dėti į bet kokią parodą".

Iš Bostono studentų dailės paroda iškeliaus į Philadelphiją, Rochesterį ir Storrs, Conn.

DĖL KAUKIŲ BALIAUS

Metiniame Šviesos kaukių baliuje, ypatingas dėmesys bus rengėjų kreipiamas į gerų, įdomių kostiumų premijavimą. Kostiumų vertinimo komisijoje jau yra sutikę dalyvauti Jokūbas J. Stukas, dailininkai R. Viesulas ir Z. Prielaida.

Kas nori kostiumą išsinuomoti ir gauti nuolaidą, prašome skubiai pranešti laišku: J. Jacyna, 328 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y. arba telefonuoti EV. 7-0463 (vakare).

Protingam asmeniui netenka atsiprašinėti. **Emerson**

Išmintingas žmogus žino viską, o gudrus — visus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Lietuvių bendrovė OVERSEAS CARGO CO., atstovaujanti didelę anglų firmą HASKOBA Ltd., Londone, siunčia į LIETUVĄ ir kitus kraštus siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, maistu, avalyne, vaistais ir kit. **100% garantija —pilnas draudimas.** Visus reikalingus mokesčius sumoka siuntėjas, gavėjui mokėti nieko nereikia. Siuntiniai siunčiami iš Londono Anglijos, tad labai greitas pristatymas.

Praėykite mus į LIETUVĄ siunčiamų gėrybių sąrašų:

OVERSEAS CARGO CO.
4426 S. Rockwell Street,
Chicago 32, Ill.
Tel.: YArds 7-4337

Kai Niagaros krioklys pasipuošia žiemos apdaru...

ŽINOKITE, KAD

ILGI ŽIEMOS VAKARAI VERKDAMI PRAŠO KNYGŲ, ypač tų, kurios parduodamos už visai žmonišką kainą ir kurias pradėjote skaityti, skaitysite neatsikvėpdami, kol pabaigsite. $13.00 VERTĖS KNYGN DABAR TIK UŽ $5.00! Tuoj kiškite penkinukę į voką ir siųskite, nes tokia proga pasitinka rečiau, nei auksо klodų atradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina $3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesni, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina $3.00. Iliustruota.

ŠIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi 449 psl., kaina $4.00. Iliustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, o tik $3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už $5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite: **Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.**

VIENYBĖS SKAITYTOJAI RENKA DEŠIMT PAČIŲ RYŠKIAUSIŲJŲ

Skaitytojas iškerpa kuponą ir jame surašo pavardes tų kandidatų, kurie, jo manymu, 1955 metais buvo ryškiausi savo srityse. — Reikia įrašyti po vieną kandidatą iš kiek vienos srities. — Kuponas su 10 sužymėtų asmenybių grąžinamas Vienybės red. iki 1956 m. vasario 1 d.

RINKIMU DUOMENYS PAAIŠKĖS VIENYBĖS 70 METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI KONCERTE, 1956 METU VASARIO 5 DIENA (4 V. P. P.) WEBSTER HALL (11 GATVĖ IR TREČIOJI AVENUE) NEW YORKE.

Visuomenininkai

J. Audėnas
J. Ambraziejus
S. Barzdukas
Adv. S. Briedis
Ligija Bieliukienė
Dr. S. Biežis
Alena Devenienė
St. Gegužis
Juozas Ginkus
Kan. dr. J. B. Končius
Adv. K. Kalinauskas
Pr. Lapienė
P. Pivarūnas
Nadas Rastenis
J. Šlepetys
A. S. Trečiokas
Ds. M. J. Vinikas
Adv. J. R. Virbalis
P. J. Žiūrys

Politikai

Jonas Budrys
Prel. M. Krupavičius
Dr. P. Karvelis
W. F. Laukaitis
S. Lozoraitis
Dr. B. Nemickas
Antanas Olis
Vincas Rastenis
S. Raštikis
V. Sidzikauskas
E. Turauskas
J. T. Zuris
P. Žadeikis
K. Žalkauskas

Kultūrininkai

A. Bendorius
M. Gimbutienė
Nora Gugienė
Alf. Mikulskis
J. Oušauskas
Z. Ivinskis
Dr. V. Sruogienė
J. Puzinas
Alice Stephens
Dr. V. Tercijonas
Kun. S. Yla

Rašytojai

Jonas Aistis
L. Andriekus
A. Baronas
Stasius Būdavas
L. Dovydėnas
Antanas Gustaitis
Nelė Mazalaitė
Petronėlė Orintaitė

Menininkai

J. Augaitytė
Š. Baranauskas
Algirdas Brazis
Adomas Galdikas
H. Kačinskas
Ona Kaskas
E. Kuprevičiūtė
Pranas Lapė
Aleksandra Merker
J. Pautienius
J. Rajauskaitė
Polyna Stoškiūtė
Vincė Jonuškaitė
V. K. Jonynas
A. Varnas
Wm. Vitkus
Romas Viesulas
J. Žilevičius
Vitalis Žukauskas

Laikraštininkai

Henrikas Blazas
Emilija Čekienė
Vitalis Bukšnaitis
Vyt. Meškauskas
S. Narkeliūnaitė
Dr. J. Prunskis
Bronys Raila

Studentai

J. Bilėnas
Ed. Kaminskas
Vyt. Kavolis
J. Kondratavičiūtė
B. Juodelis
L. Sabaliūnas
R. Šilbajoris
J. Špakevičius
Giedrė Zauniūtė

Sportininkai

Algis Daukša
Juozas Lapurka
Johnny Podres

Skautai

Alg. Banevičius
V. Blumfeldas
J. Benešiūnas
R. Kezys
Č. Kiliulis
Romas Pakalnis
Vyt. Pileika

Verslininkai

J. J. Bačiūnas
C. S. Cheledén
J. Kapočius
J. Karvelis
L. Norkus
Antanas Rudis
J. K. Valiūnas

KUPONAS

Didžiojo Vienybės konkurso (labiausiai pasireiškusių 1955 metais asmenybių dešimtinei išrinkti) kandidatai:
(Įrašykite vardą, pavardę).

1. Visuomenininkas .....
2. Politikas .....
3. Kultūrininkas .....
4. Rašytojas .....
5. Menininkas .....
6. Laikraštininkas .....
7. Studentas .....
8. Sportininkas .....
9. Skautas .....
10. Verslininkas .....

Šį kuponą (su kandidatų vardais) reikia grąžinti iki 1956 m. vasario 1 d. šiuo adresu: VIENYBĖ, 412 Bedford Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Gerais norais pragaras gristas.
Šv. Bernardas iš Clairvaux

Paprotys yra kvailių įstatymas. **Vanbrugh**

KARLONAS
Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET,
NEW BRITAIN, CONN
Tel. 9-1181

THE VICTORY BAR
GĖRIMAI, UŽKANDŽIAI
John Davis—Dovidaitis sav.
Buvęs Brooklyno biznierius, kviečia tautiečius atsilankyti.
3530 NO. MIAMI AVENUE,
MIAMI, FLORIDA
Tel. 82-9222

Vaistai viduriam

Čia yra namininiai vaistai: mišinys šaknų, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuošių ligų: skilvio nevirškinimo, inkstų (kidneys, odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo, puslės ligų, širdies supykimo, šiurpuliavimo, peršalimo, dieglių, renmatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvos skaudėjimo, sąnarių gėlimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kaina $4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jucus, Vedėjas
(Lakūno Dariaus brolis)
Atdara visą naktį.
1608. W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher
Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year $5.00
CANADA and other countries $6.00

Advertising Rates on Application

Atsikvošėjo?

Rusijos komunistų partijos ideologijos žurnalas Komunistas netiesioginiai priekaištauja buvusiam premjerui Malenkovui, kuris penkiais mėnesiais prieš Stalino mirtį kalbėjęs apie meną, bet neišreiškęs "teisingos" komunistų pažvalgos tuo klausimu.

Menas, kuris Sovietų Sąjungoje tebetarnauja komunistų partijos užgaidoms, anot žurnalo, turėtų turėti daugiau kūrybinės laisvės...

Tai pirmas kartas, kai Sovietų Sąjungoje viešai prisipažįstama, kad iki šiol buvo varžoma meno kūrėjų laisvė. Iki šiol Sovietų Sąjungos rašytojai ir menininkai turėdavo garbinti komunistų partijos "laimėjimus". Anksčiau šiuo atveju būdavo dar blogiau: Jeigu poetas, rašytojas ar šiaip menininkas negarbindavo Stalino "saulės", jis būdavo likviduojamas. Ne be pagrindo kalbama, kad, pavyzdžiui, poetas Majakovskis buvo priverstas nusižudyti. Atsisakius garbinti Staliną ir dėl to atsidūrus valdžios nemalonėje, jam nebuvę kitos išeities.

Negeriau buvo ir sovietų okupuotoje Lietuvoje, kur likusieji rašytojai neturėdavo teisės išsižioti, nepaminėję Stalino vardą.

"Nauja" komunistų pažiūra į meną, kurią dabar mėgina išreikšti tas Maskvos žurnalas, rodo, kad ir diktatūroje būna tam tikrų pragiedrulių. Bet dar praeis daug laiko, iki Sovietų Sąjungos meno kūrėjai galės laisvai alsuoti.

Moterų Vienybė

Teisingai Emilija Čekienė sako, kad Vienybė buvo pirmasis Amerikos lietuvių laikraštis, įsivedęs moterų puslapį. Dabar šis puslapis, Emilijai Čekienei sutikus redaguoti, vėl atgaivinamas Vienybėje. Moterų Vienybė pasirodys kartą į mėnesį.

Emilija Čekienė yra ketvirtoji iš eilės Moterų Vienybės puslapio redaktorė. Anksčiau šį puslapį redagavo Valerija Tysliavienė, Jieva Trečiokienė ir Pranė Lapienė.

Emilija Čekienė gimusi Rozalime, Panevežio apskr., kur ji lankė pradžios mokyklą ir gimnaziją. Baigusi Tauragės Mokytojų Seminariją, Emilija Čekienė, buvusi Maironytė, lankė Heidelbergo Universitetą, kur ji išklausė pedagogijos ir psichologijos kursą. Dar Lietuvoje dirbdama pedagogės darbą, Emilija Čekienė bendradarbiavo spaudoje, dalyvavo draugijose ir reiškėsi visuomenėje. Antrosios bolševikų okupacijos grėsmei artinantis, ji su šeima pasitraukia į Vakarus, iš kur 1949 m. atvyksta į Jungtines Valstybes. Pradžioje gyvena Warcesteryje, vėliau atsikelia į Brooklyną, kur jos vyras, dr. Vaclovas Čekas, dabar dirba vienoje ligoninėje kaip rezidentas.

Linkėdama naujai atgaivinto Moterų Vienybės puslapio redaktorei sekmės, Vienybė kviečia į talką visus bendradarbius , ypač bendradarbes.

DAR DĖL ADOMO MICKEVIČIAUS

A. MERKELIS

Pereitų metų pabaigoje sukako šimtas metų, kai tremtyje mirė Adomas Mickevičius. Buvo galima tikėtis, kad ši sukaktis ras platų atgarsį mūsų visuomenėje ir spaudoje. Tačiau visuomenė šia sukaktimi beveik nesidomėjo, o spaudoje ji buvo paminėta tikrai "lietuviškai", būtent: pasiginčyta, ar Adomas Mickevičius — lietuvis. Vieni pareiškė, kad jau prieš kelias dešimtis metų Adomą Mickevičių atidavė lenkams be jokių nuostolių mūsų literatūrai, kiti gi graudeno, kad Adomas Mickevičius esąs lietuvis ir mūsų literatūrai priklausąs.

Tuos samprotavimus skaitant, kažkaip liūdna, net koktu, ir aš, juos beskaitydamas, be to, dar prisiminiau šį velionies Balio Sruogos pasakotą anekdotą: kaž kuriame ten universitete įvairių tautybių studentams buvus duota tema parašyti veikalui "Dramblių medžioklė". Na, ir kiekvienos tautybės studentas į šios temos nagrinėjimą pažiūrėjęs savaip. Greičiausiai parašęs lenkas. Tai buvus brošiūra, įvardinta "Dramblių medžioklė ir Lenkijos klausimas". Prancūzas parašęs knygelę apie dramblių medžioklę ir meilę. Rusui, bestudijuojančiam šį dalyką, pirmiausia kilęs klausimas, ar iš viso esama dramblių, ir kadangi jis nebuvo jų matęs, tai šį klausimą atsakė neigiamai. Vadinas, nėra dramblių, tai negali būti ir jų medžioklės. Uoliausiai bibliotekose užsidaręs šį dalyką studijavęs vokietis ir parašęs trijų tomų veikalą "Įvadas į dramblių medžioklę". Tik anglas pats dalyvavęs dramblių medžioklėje ir aprašęs nuotykius, kuriuos buvo patyręs.

Jei lietuvis būtų rašęs šį veikalą, jis tikriausia būtų kėlęs klausimą, ar dramblių medžiotojai buvo lietuviai, ir greičiausia, jį būtų teigiamai išsprendęs.

Nepriklausomoje Lietuvoje prabėgomis paminėdavome kai kurių žymiųjų žmonių sukaktis, o minėdami Kanto, Dostojevskio ir Tolstojaus sukaktis mūsų spauda ir net kai kurie rimti žurnalai domėjosi ne tiek jų kūryba, kiek jų tariama lietuviška kilme. Vadinas, mes galim būti ramūs ir stiprūs, jei mūsų giminė duoda tokių žymių žmonių.

Jau 1893 m. Varpo 8 nr. Vincas Kudirka rašė: "Smagu būva, jeigu galima, prireikus, kuo nors teisingai pasigirti ir prieš kitus pasididžiuoti. Bet vėl kaip baisiai šlykštu, jeigu kas, stengdamasis pasididžiuoti, giriasi svetimais dalykais, svetimais nuopelnais. Visi gerai atsimename tą mūsų karštį, kada mes buvome lenkams išplėšę beveik visus garsiausius rašytojus, nepasijusdami, kad tuo Lietuvos literatūrai nepridėjome nė eilutės, o lenkų literatūros taip pat nesumažinome nė vienos eilutės. Nors visiems matomas juokingumas to karščio, tačiau ir vėlesniais laikais dar mums nepakako tokiu būdu juoktis iš savęs".

Toliau tame pat Tėvynės Varpų straipsny Vincas Kudirka ne be ironijos pastebi, kad jei mes visi taip karštai gintume savo teises, kaip lenkų literatų kilmę, tai gal iškovotume nors tas teises, kurios nė vienam žmogui neužgintos nė viename šio pasaulio kampe, išskyrus Maskoliją.

Grįžtant prie Adomo Mickevičiaus ir svarstant jo santykius su Lietuva, reikia skirti tris, mano manymu, neginčytinus dalykus:

1. Adomas Mickevičius lietuvių kilmės ir to, berods, niekas neginčija.

2. Savo kūryba Adomas Mickevičius priklauso lenkų literatūrai, nes jis kūrė lenkų kalba, kuri šiuo atveju yra svarbiausias apsisprendžiamasis veiksnys.

3. Adomas Mickevičius, kurdamas lenkų kalba, betgi turėjo didelės reikšmės mūsų tautiniam atgimimui. Pradedant Simanu Daukantu ir baigiant Vincu Krėve Mickevičium, Adomas Mickevičius turėjo daugeliui lietuvių sprendžiamos reikšmės jų lietuviškai veiklai ir kūrybai. Taigi Adomas Mickevičius yra neatjungiamai susietas su mūsų tautiniu atgijimu ir kūrybiniu renesansu. Kaip mes negalime išsižadėti savo praeities, taip negalime ir Adomo Mickevičiaus, kuris yra susijęs su vienu iš svarbiausių ir įdomiausių mūsų praeities laikotarpiu — mūsų tautiniu atgimimu.

Kartą, Adomas Mickevičius paklaustas, kodėl jis savo kūryboje vaizduojąs Lietuvos, o ne Lenkijos praeitį, atsakė: — Lietuvos praeitis romantiška, o Lenkijos skandališka. (Tą posakį esu girdėjęs iš prof. V. Krėvės-Mickevičiaus per jo lenkų literatūros paskaitas).

Adomą Mickevičių žavėjo Lietuvos praeities herojiškumas, juo žavėjos ir atgijanti lietuvių tauta, ir atgijančios lietuvių tautos herojiškumas atvedė ją į nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą.

Praeitis buvo vienas iš svarbiausių mūsų tautinio atgijimo ir nepriklausomos valstybės atstatymo veiksnių, praeitis šiandien tebėra tuo svarbiuoju veiksniu.

Domėdamies herojiškąja Lietuvos praeitimi, negalime nesidomėti ir Adomo Mickevičiaus kūryba. Ji rado didelį atgarsį mūsų tautinio atgijimo metu, ji, be abejo, ras jį ir šiandien, jei tik mūsų skaitytojui bus prieinama. Beveik kuone visus Adomo Mickevičiaus kūrinius turime išverstus į lietuvių kalbą, kai kuriuos net po kelius kartus. Tad ar nevertėtų šiuo metu išleisti nors "Poną Tadą", gražiai inž. K. Šakenio į lietuvių kalbą išverstą.

Viešoji nuomonė yra didžiausias pasaulio melas. **Carlyle**

Išmintingi asmenys daugiau mokosi iš kvailių, negu kvailiai iš išmintingų. **Cato**

ITALIJOS PREZIDENTO IR MINISTERIO LOZORAIČIO RADIJO KALBOS Į LIETUVĄ

Naujųjų metų išvakarėse Romos radijo stotis transliavo lietuvių kalba Italijos Respublikos Prez. G. Gronchi atsišaukimą į italus ir Lietuvos Diplomatijos šefo S. Lozoraičio žodį lietuviams. Šia proga buvo sugroti Italijos ir Lietuvos himnai.

Ministerio Lozoraičio žodis buvo šitoks:

Baigiantis seniesiems metams, kai laisvos tautos apžvelgia savo padarytą pažangą ir ruošia naujus planus savo gyvenimui nepriklausomai tvarkyti, lietuvių tauta ypač skaudžiai atjaučia okupaciją ir priespaudą, kuri yra jai priešo primesta.

Ir vis dėlto mūsų tauta neprivalo jaustis moraliai nelygi toms laisvoms tautoms ar išbraukta iš jų bendruomenės ir jų užmiršta. Ji yra joms lygi savo laisvės troškimu ir teise į nepriklausomybę. Ji yra lygi savo tautiniu susipratimu ir patriotizmu, kurių Sovietai neįstengia nuslopinti. Nežiūrint Sovietų okupacijos ir bolševikų santvarkos, siekiančios sunaikinti laisvą tautinę mintį, tauta krašte dirba Lietuvos ateičiai, nes yra įnašas į ateitį tai, kas dirbama gryna lietuviška širdimi Lietuvos vardan, kas pagrįsta tautos interesais ir bendromis žmonijos vertybėmis, o ne komunistine ideologija.

Maskvos vyriausybė jau penkioliką metų deda didelių pastangų tam, kad vadinamas Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą būtų tarptautiniai pripažintas, bet tos pastangos palieka bergždžios. Vienas Sovietų koegzistencijos politikos tikslų yra priversti civilizuotąjį pasaulį prie moralinio nusiginklavimo, taigi — susilpninti taip pat jo jautrumą dėl Sovietų pavergtųjų tautų likimo. Tas faktas, kad didelė dauguma valstybių atsisako pripažinti Sovietų padarytą Lietuvai smurtą, yra vienas ženklų, rodančių, jog tarptautinė bendruomenė nesileidžia Kremliaus sudemoralizuojama.

Nors laikas nuo laiko mes esame liudininkais tokių neišmintingų kompromisų, kaip Sovietų diktatorių priėmimas Indijoje, ar balsavimas už Albanijos, Bulgarijos, Rumunijos ir Vengrijos komunistinių engėjų įsileidimą į Jungtines Tautas, — Sovietų vyriausybė savo priespaudos politikai nesuranda Vakaruose nei sąjungininkų nei pritarėjų.

Kad Lietuvos ir kitų Sovietų Sąjungos okupuotų ir užvaldytų valstybių nepriklausomybės byla nėra užmiršta, tuo aš turėjau progą vėl įsitikinti, būdamas Genevoj užsienio reikalų ministerių konferencijos metu. Kad toji byla egzistuoja, patvirtina taip pat Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidento ir užsienio reikalų ministerio kalėdiniai atsišaukimai į pavergtąsias tautas. Jos išsprendimas yra toj pačioj galimumų plotmėj, kaip viena svarbiausių Europos problemų — Vokietijos suvienijimas, ir yra su juo surišta. Nes kai bus galima pašalinti Sovietų viešpatavimą iš Rytų Vokietijos, jam bus padarytas galas taip pat Rytų Europos kraštuose, arba kai bus galima priversti Sovietus pasitraukti iš tų kraštų, Vokietija bus suvienyta.

Bet svarbiausiai Lietuvos nepriklausomybės byla egzistuoja todėl, kad lietuvių širdyse, krašte ir užsieny, neišsenka ir neišseks niekados Lietuvos meilė, troškimas matyti ją vėl laisvą ir laimingą, išvaduotą iš niekšiškos priešo okupacijos, pačių lietuvių išmintingai bei teisingai tvarkomą.

Šiais jausmais vadovaujasi Lietuvos Diplomatinė Tarnyba, atstovaudama Lietuvą kaip vienintelis mūsų valstybinis organas. Jos vardu aš reiškiu širdingus sveikinimus ir linkėjimus tautai krašte ir užsienio lietuviams.

Žuvo 120 maldininkų, kai senos japonų šventovės Niigita, Japonijoje, įgriuvo siena. Tragedijos metu šventovėje buvo 30,000 maldininkų.

Jaunoji karta eina

RAŠYTOJO R. SPALIO TREMTIES METŲ DARBAI

Mūsų kultūrinė ateitis svetur priklausys nuo to jaunimo, kuris ateina ar dar ateis kultūros kurti. Iš tiesų maža kas jau beateis, o jei ateis, tai kurs jau nebe lietuvišką kultūrą, nes žmogus, su savo kraštu nesuaugęs, jame nebuvęs ir nepasisėmęs, kas kūrybai reikalinga, galės būti kūrėjas, bet vargu jau tautinės kultūros. Taigi galima beveik tvirtinti, kad tiek dailėje, tiek žodžio menuose šiandien skleidžiasi paskutinės atžalos... Jeigu dar kiek metų nepakiltų nuo Nemuno uždanga, kažkas iš jaunesniųjų bus paskutinis lietuviškas poetas...

Kas šiandien dar reiškiasi, tai vis savo talentą ir kūrybinį turtą atsivežė iš namų, čia sunkiose sąlygose gimdo, tik bėda, kad vis pastebimiau siaurėja tas ratas tautiečių, kurie dar domisi bet kokia tautine kūryba. Vadinas, mušamas iš rankų ir paskutinis akstinas kurti, nes kūrėjai turi būti ir žiūrovas ar skaitytojas.

Šitokiose šių dienų sąlygose dirba rašytojas Romualdas Spalis, ne taip seniai davęs skaitytojui jau ketvirtą knygą, gyvenąs Anglijoje, ne amerikiniuose centruose, todėl lyg ir dar toliau ir atokiau nuo mūsiškės spaudos akių.

R. Spalis į rašytojų eiles atėjo grynai tremties metais, tam darbui pasiruošęs. Rašytojui reikalingas žinių bagažas, nes savamoksliai talentai šioje srityje reti. Jis studijavo Kauno, o baigė Vilniaus universitetą —literatūros studijas. Šalia sausų studijų jau nuo gimnazijos suolo yra tiesiog ryjęs knygas ir net keliomis kalbomis, todėl turi plačias pažintis su tais keliais, kuriais ėjo ir eina didžiųjų tautų žodžio menas.

Rašyti pradėjo dar Lietuvoje, bet ten tuoj ir vėl padėjo į šalį plunksną, nes bebandant jį užklupo raudonosios ir rudosios okupacijos metai. Atsidūręs tremtyje, pajutęs laisvesnio oro srovę, Vokietijoje jis šen ir ten išspausdina pirmąsias savo noveles (Lietuvių Žody, savo paties redaguotame Tėvynės Šešėly). Nepasakytume, kad tie pirmieji stovykliniai metai būtų leidę jam atsidėti vien tik plunksnai ir duoti didesnį indėlį mūsų literatūrai. Tais metais ne tik rašė, bet dar ir mokytojavo, ir skautuose dirbo, ir žurnalą redagavo. Šitaip įsiknisęs darbuose, nepaslinko lūkuriuoti ir pasidairyti kur nors į amerikas, kai atėjo laikas dangintis iš Vokietijos, tad ir įsikūrė 1947 m. Anglijoje. Nuostabu, kad dabar, jau kaip fabriko darbininkas, per tuos keleris metus jis taip sujudo sukruto, jog lietuviškam skaitytojui suspėjo duoti net keturias knygas.

Kūrybine prasme rašytojuje R. Spalyje lengvai sutelpa du kūrėjai: vienas, kuris juokiasi iš kasdienybės, o kitas — mūsiškio nepriklausomojo gyvenimo ir žmogaus vaizduotojas.

Knygos pavidalu pirmiausia į skaitytoją išėjo tais kasdienybę nuvainikuojąs Spalis. 1950 m. išėjo jo feljetonų rinkinys Trylika nelaimių (Pradalgės leidinys). Kai didesniem lietuviškiems susibūrimams pati Anglija su jos lietuviškais pasireiškimais yra gana tolimas dalykas, tartum koks šiaurės ašigalis, tai ir šios jo knygos skaitytojų didžiumą bene bus sudarę patys tie tolimieji anglikonai. Tokia jau nelemta provincijos dalia... (Telšiai ar Ukmergė — ne Kaunas, ir gana, ir šitą liūdną tiesą ne taip seniai rašytojams patvirtino pati jų valdyba).

Spalis, kitas knygas davęs rimtas, dažnai nė kiek nepasaldintas jumoru ar juo labiau satyra, vis dėlto nėra užmerkęs akių ir kasdienybei, ir jo feljetonai sutraukia klausytojus į šen ar ten Anglijoje ruošiamus literatūros vakarus (šiuo metu jis ruošia spaudai rinkinį).

Kitą jo knyga pasirodė 1952 m. Tai Didžiosios atgailos (Tremties leidinys) stambus trylikos novelių ir apysakų rinkinys. Čia Spalis pasirodė skaitytojui kaip pajėgus ir gabus žmogaus vaizduotojas ir puikus pasakotojas. Tai ne kasdieninės ypatybės. Kartu šiame rinkinyje dar iškyla viena jo ypatybė — sugebėjimas meistriškai pinti intrygą, dramatinti savo istorijas. Ta jo ypatybė su kiekviena nauja knyga, pasakytume, vis gilinama... Vaizduojamųjų žmonių dramos tirštinimas, stipresnės intrygos supynimas leidžia labiau atskleisti žmogų, bet kartu tai yra ir pastanga pririšti skaitytoją prie knygos. Jei dėl intrygos gali būti ir ne visų vienodos nuomonės (kai kam atrodo, kad stiprus intrygos pynimas literatūros kūriniui teikia tam tikrą dirbtinumo atspalvį), tai dėl diologo gal ir visai galėtume sutarti. Jis šių dienų pasakotinėje literatūroje kaip ir prasimuša į priekį pro visus nuobodžius aprašymus, šių dienų skaitytojo nepakenčiamus. Dialogas, tiesa, šių dienų prozą kiek priartina prie dramos, bet tai, atrodo, jokia blogybė, priešingai, skubančiam atominio amžiaus žmogui laimėjimas. Tuo laimėjimu — dialogu — savo kūryboje R. Spalis naudojasi labai natūraliai.

Novelių knygoje jau pasireiškęs pačiomis geriausiomis pasakotojo ypatybėmis, tais pat 1952 m. R. Spalis padovanojo skaitytojui didžiulę nuotykių knygą jaunimui — Gatvės berniuko nuotykius (Tremties leidinys). Nebėra čia ir reikalo aiškinti, kad tos gerosios ypatybės kartojasi ir šioje knygoje, kur nuotykis veja nuotykį ir pinasi į vieną istoriją su kits kitu ir trečiu ir kur dialogas trumpas ir lakoniškas eina net ištisais puslapiais, nes knygos veikėjai — vaikai. Knygoje vaikų nuotykiai pirmoje vietoje, o didaktika antroje (lenkiamas į skautybę), ir tai, šiaip ar taip, retenybė mūsų raštijoje jaunimui (ta mūsų raštija vaikams paprastai pirmoje vietoje prakiša didaktiką — pamokymą). Knyga susilaukė pelnyto pasisekimo jaunimo tarpe. Susižavėjo ja ir latviai ir išsivertę perleido per savo laikraštį Amerikoje (verčiama ji ir angliškai).

Bet Gatvės berniuko nuotykiai R. Spaliui buvo užuomazga visai serijai knygų, kuriose jis ryžtasi pavaizduoti lietuviškojo jaunimo kelią paskutiniaisiais nepriklausomybės ir vėliau tremties metais. Taigi 1954 m. gale pasirodžiusi nauja R. Spalio knyga Ant ribos (Tremties leidinys) turi tam tikrų organiškų ryšių su anais vaikų nuotykiais (net kai kurie veikėjai tie patys). Tik anoje jis vaizdavo savo herojų nerūpestingą vaikystę (rūpesčių žinoma, ir ten yra, nes be jų ir be ašarų jau lopšyje žmogus nepajėgia išsiversti!), o šitoje — aukštesniosios mokyklos suolą ir brendimo metus. Šį kartą rašytojas, tęsdamas berniukų nuotykiais pradėtąjį darbą, yra pagilėjęs ta prasme, kad mes iš knygos atsikuria- ir anuometinės lietuviškos mo- ir nuometinės lietuviškos mokyklos jaunimo ir net pačios Lietuvos kelią.

Su šia knyga nesibaigia R. Spalio vienos kartos istorija. Baigiasi tik naujas jos lapas— gimnazijos metai. Naujose knygose turėsime progos pamatyti ano jaunimo tolimesnius kelius. Kada tai pamatysime — sunku pasakyti, nes fabrikas iš rašytojo atima patį gražiausią laiką, o laisvu laiku galvą graužia ne ta viena apysakų serija, bet dar ir kiti darbai.

B. Kasimieraitis

PIRMASIS ŠIŲ METŲ MARGUTIS

Marguty, sausio mėnesio numery, kurio viršelį puošia sukaktuvinės Vienybės redaktoriaus atvaizdas, skelbiamas pasikalbėjimas su adv. Antanu Oliu, ALT vicepirm. Jame Olis paliečia visą eilę svarbiausiųjų lietuvių veiklos klausimų ir atvirai pasisako dėl dabartinės Amerikos Lietuvių Tarybos, dėl naujo centro — Lietuvos Nepriklausomybės Talkos — dėl Vliko ir kitų svarbesnių Amerikos lietuviams reikalų.

Šiame numery telpa svarbios medžiagos iš Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo istorijos. Telpa straipsnis apie Sovietų Sąjungos kalėjimus ir plačiai rašoma įvairiais klausimais ir iš kitų sričių. Dalis šio numerio paskirta ir Vienybei pagerbti, sulaukus jai 70 metų amžiaus.

Šiais metais Margutis pasiryžęs duoti eilę straipsnių iš Amerikos lietuvių istorijos. Taip pat norima plačiau apimti ir Lietuvos laisvinimo uždavinius, leidžiant dėl jų pasisakyti įtakingesniems veikėjams įvairiomis progomis.

Margutis siunčiamas susipažinti nemokamai. O užsisakę Margutį metams gauna taip pat priedų — Prezidento Antano Smetonos atsiminimus apie tai, kaip Sovietai užėmė Lietuvą. Tie atsiminimai yra labai svarbi medžiaga pažinti Sovietų klastai. Margutis metams tik $3.00. — Pasiuntę adresą, gausite Margutį susipažinti. Margutis, 6755 South Western Ave. Chicago, Ill. Margutis išeina kiekvieną mėnesį — nemažiau 24 puslapių.

Moterų Vienybė

Redaguoja EMILIJA ČEKIENĖ

83 Stuyvesant Ave.
Brooklyn 21, N. Y.

Darbą pradedant

Moterų puslapis Vienybėje nėra naujiena. Vienybė buvo pats pirmasis Amerikos lietuvių laikraštis moterų puslapį įvedęs. Man tenka jį tik atgaivinti.

Šių dienų gyvenamasis momentas lietuvei moteriai stato žymiai didesnius šeimos auklėjimo ir tautos kultūros uždavinius, negu laisvoje tėvynėje esant. Ji kasdien susiduria su daugybe įvairių problemų, kurios laisvame savo krašte būtų tik paprasta kasdieninio gyvenimo smulkmena. Ir šios problemos dar smulkiau išsprendžiamos tų, kurios gyvena likimo išblaškytos ir neturi progos gyvu žodžiu pasikeisti mintimis.

Moterų Vienybė kaip tik ir turi sau tikslą apjungti visas lietuves moteris, gyvenančias visuose laisvo pasaulio užkampiuose, kviesdama talkon savo skaitytojas, turinčias teoretinio bei praktiško gyvenimo patyrimo nelikti abejingomis ir savy užsidariusiomis, bet savo žiniomis bei prityrimu Moterų Vienybės skiltyse pasidalinti su visomis bendro likimo seserimis.

Rašykime visais rūpimais klausimais. Kad Moterų Vienybė būtų įdomi, įvairi ir turininga, priklausys nuo pačių skaitytojų.

Laukiame jūsų pačių pasisakymų: klausimų, pageidavimų bei patarimų.

EMILIJA ČEKIENĖ

MES

V. Nemickienė, V. Jonuškaitė, G. Zauniūtė, Bilėnienė ir k. Studentų Šantaros suvažiavime New Yorke paruošė vaišes.

E. Kuprevičiūtė, žinoma smuikininkė, dalyvaus vasario 5 d. Vienybės koncerte.

I. Galinienė yra aktyvi Liet. Mot. Atstovybės klubo pirmininkė Bostone.

P. Pocienė vadovauja neseniai įsteigtai Liet. Mot. Atstovybės seniūnijai Gautingene, Vokietijoj.

E. Česnaitė 15 m. amžiaus mergaitė iš Worcester, Mass. už lietuvišką kugelį laimėjo Worcester Sunday Telegram laikraščio skelbtas valgių gaminimo varžybas. Ta proga laikraštis aprašė ir daugiau lietuviškų valgių.

Gruodžio 31 d. Pabaltijo Moterų Taryba parašė padėkos laišką prez. Eisenhoweriui už jo pakartotinį pareiškimą, kad kad esą pagrindiniu JAV užsienio politikos tikslu yra pavergtųjų tautų išlaisvinimas.

Macakmold radijo fabrike dirbančios lietuvės moterys Kalėdų proga pravedė savo tarpe rikliavą ir sušelpė Vokietijoj likusius senelius ir Vasario 16 Gimnaziją.

Pabaltijo Moterų Taryba praeitų metų gruodžio 14 d. parašė raštą Irako Delegatui Mahomed Radhil Al Jamali, išreikšdama padėką už atkreipimą dėmesio Jungt. Tautų Politinėje Komisijoje į pavergtasias tautas.

Liet. Mot. Atstovybės klubas New Yorke kartu su Mot. Vienybės klubu pasiuntė Vokietijoje esantiems Mot. Ats. klubams 100 dol. Patersono (N. J.) klubas 100 dol., Bostono (Mass.) 37 dol.

"IŠ MŪSŲ TRIJŲ BROLIŲ AŠ PIRMASIS MIRSIU..."

Vietoj gėlių ant prof. Vaclovo Biržiškos kapo

ALĖ SANTVARIENĖ

Mirtis neišvengiama. Tačiau labai sunku su ja apsiprasti. Kiekvieną kartą, kai ji aplanko artimą ar bičiulį, nejauku namuose, liūdna širdyje. Tokiom nuotaikom gyvenu ir dabar, patyrusi apie nelauktą ir netikėtą prof. Vaclovo Biržiškos mirtį.

Lietuvoje neteko man prof. Vaclovo sutikti, ten pradėjau pažinti tik brolių Biržiškų darbus. Žinoma, matydavau juos kultūriniuose ir visuomeniniuose sambūriuose, matydavau mieste, bet nepasitaikė man tada atskirti, kuris yra Mykolas, kuris Vaclovas ir Viktoras. Su prof. Vaclovu susipažinau tik 1945 m. pabaigoje, kai Tuebingene susirinko lietuviai rašytojai tremtiniai. Velionis ir mano vyras buvo išrinkti Rašytojų Draugijos valdybon, tai nuo to laiko jis ir pasidarė mano šeimos artimas bičiulis, dažnas mūsų tremtiškos pastogės lankytojas.

Velionį prof. Vaclovą pažinau, kaip griežto būdo ir tvirtų principų vyrą. Nemėgo jis veidmainybės, nemėgo netiesos, nemėgo viso to, kas žmogų menkina ir niekina. Bet jis gerbė aukštino moterį, suprato jos dalią ir atjautė jos kasdienybę. Jeigu žemaičiai yra to kie, tai prof. Vacl. Biržiška, kol gyva būsiu, mano atmintyje liks kaip tipingas žemaitis. Reikėtų pridėti —žemaitis bajoras, bet prof. Vaclovas savo bajorystės labai nemėgo, tai ir dabar, jam akis užmerkus, gal nedera to žodžio minėti...

Amerikoj kurį laiką mes nesusitikom. Bet savo laiškuose velionis visuomet prisimindavo mane ir mano sūnų. Tad 1953 m. pradžioj, kai profesorius atvyko į Bostoną redaguoti Lietuvių Enciklopedijos, jis vėl buvo mano šeimos svečias. Kaip žinoma, šiame mieste jis turėjo giedrių ir apsiniaukusių valandų. Mus lankydavo ypač tada, kai jo širdis būdavo skausmo ir nemalonumų užgulta. Tokiu būdu, paskutinieji jo gyvenimo metai dabar man yra tokie permatomi, tebegirdimas jo balsas, jo aštrios pastabos, tebegirdimi jo žingsniai.

Profesorius dažnai sakydavo kad su savo artimiausiais ir bičiuliais jis gali mintimis susikalbėti. Gal tai buvo jo įtaka, o gal ištikro jo mintis buvo tokia stipri, bet kurį laiką jo apsilankymą aš visada nujausdavau. Ir to nujautimo neslėpdavau nuo savo šeimos — visada pasakydavau, kad šiandien mus aplankys prof. Vaclovas. Tikrai, ir nei karto tas nujautimas manęs neapvylė. Dažniausiai šeštadienį ar sekmadienį išgirsdavau ant laiptų jo sunkius žingsnius ir gilų alsavimą. Kai ateidavo, beveik visuomet paklausdavau: ar pavargai, profesoriau, belipdamas į 3-čią aukštą? Atsakydavo, kad nepavargęs, tik jo bičiulis prof. Balys Sruoga ji išmokęs gilaus kėpavimo belipant į aukštumas. Girdi, tai esąs alpinistų kvėpavimas, kuris žmogų gaivina, bet nevargina. Deja, kai praėjusių metų gruod. 11 d. ėjom į "Raudonojo Vyno" premjerą, prof. Vaclovas, bekopdamas į nedidelį kalniuką, jau gal dešimt karų buvo sustojęs atsikvėpti...

Sunkesnėmis valandomis profesorius Vaclovas prisimindavo mirtį. Sakydavo, kad jis jau niekam nereikalingas, kad jis tik našta savo bičiuliams. Tačiau našta jis niekam nebuvo, jis gavo, palyginti, neblogą pensiją ir galėjo dar ilgus metus gyventi. Pagaliau, jeigu ir to nebūtų — jis buvo vertas visų susipratusių lietuvių paramos, būtų galėjęs ir į tokią gilo bą atsiremti. Tačiau prabėgę metai buvo persunkūs jo jautriai širdžiai. Ypač kai mirė brolienė, kai netrukus mirė brolio Mykolo žentas—jis, nors ir labai stengėsi būti tvirtas, matomai pradėjo silpti. Ir vieną dieną, sėdėdamas mūsų mažam salonėly, pasakė: Iš mūsų trijų brolių aš pirmasis mirsiu. Dabar tie jo žodžiai man skamba kaip siaubinga sau pačiam pranašystė..

Betgi vienas prof. Vaclovo Biržiškos troškimas neišsipildė. Jis dažnai minėdavo savo mirusią žmoną. Matėsi, kad jos globa senatvėje jam būtų buvusi palaima. Bet jos jau keliolika metų nėra gyvųjų tarpe, jis turėjo tik jos atvaizdą ir sunkią vilnonią skarą, po kuria velionė mirusi. Paskutinę valandą ir jis pats norėjo ta skara užsikloti. Deja, toji skara liko Bostone, o jis atsiskyrė nuo mūsų, gulėdamas po ligoninės apklotu...

Nežinau, kiek prof. Vaclovas turėjo draugų. Labai dažnai prisimindavo tik rašytoją ir prof. Balį Sruogą, nuolat minėdavo dr. V. Sruogienę, prof. Pr. Čepėno šeimą, dr. ir p. Devenius, o pastaruoju metu ir Jurgio Jašinsko šeimą, kurioje buvo prisiglaudęs ir turėjo rūpestingą globą. Vis norėjo nuvykti Chicagon, aplankyti brolį Viktorą, p. Sruogienę, Čepėnus ir kitus pažįstamus. Mylėjo vaikus, nuoširdžiai juos mylėjo, turėjo krikšto dukrą ir ir sūnų, tik likimas jau buvo kitokis. Nepamatys daugiau jo krikšto duktė ir sūnus, neteko savo bičiulio Jašinsky Giedrė ir mano sūnus, kuriems jis tai knygelę pakišdavo, tai pašto ženklų kolekciją atnešdavo, tai su kokia dovanėle ateidavo...

Didžiąsias šventes prof. Vaclovas Biržiška jau keleri metai praleisdavo Deveniuose. Nuvyko ten ir praėjusiom Kalėdom. Tikėjomės, kad jis grįš, kaip visuomet būdavo, atsigavęs ir sustiprėjęs. Deja.

Aš paėmiau dar neseniai jo redaguotą L. E. tomą ir sunkiai apsakomu jausmu imu kartoti datas: "Vaclova B. g. 1884. XII. 2. Viekšniuose (kada nors vėliau L. E. bus parašyta: mirė 1956. I. 3 Waterbury, Conn.), 1895 stojo į Šiaulių gimnaziją, 1903 į Petrapilio universitetą, priklausė LSDP, buvo persekiojamas caro žandarų, 1906 valdino pirmąjame viešame lietuvių spektaklyje Vilniuje, 1920-23 Lietuvos kariuomenėje pulkininkas leitenantas, nuo 1922 VDU docentas, o nuo 1930 orindinarinis profesorius, Teisių fakulteto dekanas, knygos istorikas, Un. bibliotekos direktorius, žymusis bibliografas"...

Daug tų datų, daug nelengvų pareigų, tūkstančiai prirašytų puslapių... Tegu tad nors jo pelenai sugrįžta į Lietuvą, kurią jis taip mylėjo ir kurios garbei visą amžių dirbo.

Tarp New Yorką pasiekusių 1,152 tremtinių iš Europos, buvo šios dvi skirtingų kartų atstovės: 8 mėnesių mergytė iš Voketijos ir 68 metų amžiaus senutė iš Austrijos.

Po įvykio lengva būti išmintingu.

Širdis yra išmintingesnė už intelektą. **J. G. Holland**

Gera užmiršti, geriausia dovanoti. **Browning**

Klysti — žmoniška, dovanoti — dieviška. **A. Helps**

LAIŠKAI

Gerbiama Redaktore:

Lietuvių Moterų Atstovybės vardu jungiu širdingus sveikinimus ir geriausius linkėjimus pasirodančiam spausdintam žodžiui moterų puslapyje. Nors mus visas jungia bendras likimas ir bendra laisvės kova, bet Jūsų — spausdinto moterų žodžio Redaktorės — dėka, būsime dar artimesnės, pasakyčiau — seseriškesnės, viena kita savo mintimis greičiau pasieksime, artimiau pažinsime, plačiau viešai mintimis pasikeisdamos — dažnai galėsime išspręsti ne vieną sunkią mūsų tautinę problemą. Jūs surasite ir padabar vienai būsimajai žodžio ir minties menininkei. Tad mūsų, be Tėvynės ir lietuviškos pastogės kelyje, Jūsų darbas—tai nauja šviesos kibirkštis, lietuvybės išlaikyme — tai nauja sija į jos rūmą.

Lietuvių Moterų Atstovybė aukštai vertina Jūsų paslimtą sunkų uždavinį ir pasiaukojimą. Nuoširdžiai džiaugiasi ir sveikina.

Šia pat proga leiskite padėkoti, nors trumpu žodžiu, Vienybės leidėjui ir redaktoriui.

Ligija Bieliukienė
Lietuvių Moterų Atstovybės pirmininkė

Šeimos moralė senovės Lietuvoje

Vilniaus Akademijos profesorius Olizaravičius 1651 m. lygina ištekėjusią moterį su bičių karaliene. Dar tada šeimos moralė Lietuvoje tebesilaikė senų tradicijų ir griežto dorovingumo. Amžininkai tvirtino, kad lietuvės motinos pasižymėjo dideliu tautiniu atsparumu ir, nors ištekėjusios už svetimtaučio, dažniausiai užaugindavo gerus lietuvius. "Ne tik karališkoje šeimoje, bet ir mūsų... bajoriškose... Lietuvoje yra paprotys, kad, jeigu kas... iš lietuvės yra gimęs, nors jo tėvas būtų vokietis, italas ar totorius, to niekas nevadina vokiečiu, italu ar totorių, tik lietuvių", rašo prof. Olizaravičius savo "Polineutichia", 123 psl., išleistoje 1843 m. Lvove.

Dr. V. Sruogienė

Švelnus atsakymas sulaužo rūstybę, kietas žodis sukelia pyktį

Namai yra moters rūmai.

Mūsų laimė priklauso nuo to, ką mes turime savo dvasioje, ne savo kišenėje.

Schopenhauer.

Amerikietės už laisvą Europą

Organizacija, kuriai vadovauja žymios amerikietės — ponios Fitch ir Patterson — apjungė už geležinės uždangos esančių kraštų moteris laisvuose Vakaruose ir su tiesos žodžiu jau ne pirmą kartą išeina į pasaulį.

Štai, New York Times skiltyse pereitų metų pabaigoje šios organizacijos vardu jos egzekutyvas kreipėsi į Amerikos visuomenę ir griežtai protestavo prieš įsileidimą į Jungtines Tautas keturių komunistinių atstovų. Proteste tarp kiko sakoma, kad šis įsileidimas aiškiai prieštarauja propaguojamam laisvam tautų apsisprendimui . Tie, kurie bal savo už keturių atstovų įsileidimą, rėmė sovietinį kolonializmą, — sakoma pareiškime.

Šioje organizacijoje, kuri ne pirmą kartą prabylą į pasaulį, priklauso ir lietuvės: Marijona Kižytė, Petronėlė Jurgeliūtė-Beverage, Ligija Bieliukienė, Laima Valiukėnienė ir dr. N. Bražėnaitė. **L. B.**

ŠIŲ DIENŲ MOTINŲ RŪPESČIAI

Gyvenant tėvynėje daugelis didelių darbų būdavo savaime atliekami, be didelių mūsų pastangų bei rūpesčių. Taip buvo ir auklėjimo srity. Turėjome keletą žymių pedagogų, lietuviško auklėjimo baigiamas kurti tradicijas ir jas daugiau ar mažiau taikėme savo vaikų auklėjimui.

Atsiradusios naujam pasauly, randame naują auklėjimo kryptį, visai skirtingą nuo mūsų ir todėl mūsų motinos atsiduria kryžkelėj: vienos pasuka savo vaikų auklėjimą kraštutinai naujojo krašto kryptimi, nes tas žymiai lengviau atliekama, o kitos kraštutinai laikosi savo atsivežtų tradicijų.

Kaip visur, tuo labiau auklėjime, griežti posūkiai netinka. Amerikos auklėjimo neigiamų pusių netenka įrodinėti, visos gerai matome jo per didelės laisvės pasekas. Gi griežtai vien mūsų krašto auklėjimo metodų taikymo neigiamumą rodo pirmųjų mūsų ateivių vaikai. Jų tėvai atvažiavo mažiau mokyti ir nesugebėjo taip greit perstimti naujo krašto naujenybėmis, kaip mes, todėl ir vaikus auklėjo grynai senom atsivežtom tradicijom, dėl ko tarp jų ir vaikų atsirado didelė tuštuma. Vaikai į savo tėvus ėmė žiūrėti iš augšto, kaip į atsilikusius nuo pažangos, nes jie giliai mylėdami savo tėvynę, auklėjimo pagrindan dėjo visa tai, ką paliko savam krašte prieš daugelį metų. O juk ne tik čia, bet ir visame laisvame pasaulyje kultūra ir civilizacija žengia pirmyn.

Mums taipgi būtų tinkamiausia vaikų auklėjimo pagrindu dėti mūsų tautinį auklėjimą, tačiau kad nebūtų kartojama ta pati klaida, būtinai reikėtų gerai susipažinti su šio krašto modernistų pedagogų siūlomais metodais ir nenutolstant nuo savo tautinių bei religinių auklėjimo metodų, laikytis aukso vidurio ir savo atsiektais laimėjimais per spaudą pasidalinti su jaunomis motinomis.

Laiškas iš Australijos

Miela Birute,

Po ilgo tylėjimo vėl Tau rašau. Ir labai rimtai. Buvau nutilus iš širdgėlos, o gal pavydo, kad jūs ten Amerikoj taip greit ir puikiai įsikūrėt. Nuosavi namai, viduj mašinos, lauke limuzinai, o mes vis tebevargstam. Tačiau, kietai taupydami, vargais negalais jau sutaupėm pinigų kelionei į Ameriką, gavom ir leidimą, bet iš jūsų spaudos beskaitant jūsų gerą gyvenimą, gaunasi vaizdas, kad jūs ten įsigijot visokių mašinų, bet širdį praradot — šaldytuvuose užšaldėt... Ir svarbiausia lietuvišką širdį, nes iš jūsų laikraščių skaitome, kad parengimų salės kasmet tuštėja, Balfui ir kitiems tautoms reikalams aukos mažėja, lietuviškos spaudos prenumeratorių eilės retėja.

Imu abejoti, ar verta mums bejudėti į kraštą, kur mūsų sesės visokią prabangą atrado, bet savo širdį prarado. Ar besurasime bendrą kalbą?

Taigi, būk gera ir atvirai parašyk, kaip ten pas jus iš tikro esama.

Tavo O. Matukevičienė

JUOZAS GRABAU
Licensed
REAL ESTATE BROKER
Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.
227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

NORITE GEROS — MENIŠKOS
FOTOGRAFIJOS:
PORTRETO,
ŠEIMOS,
VAIKŲ,
įvairių progų nuotraukų?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS,
baigęs New York Institute of Photography,
422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.
skambinti tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS
ORMAN & MICHELSON
111-15 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
VIrginia 6-1800

ELMHURST AUTO COLLISSION REPAIRS
ZIGMAS ZALIAUSKAS, Sav.
Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.
Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.
90-30 43rd Ave. Elmhurst, N. Y.
Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437
Namų tel. GL 6-8659

PABALTIJIEČIŲ STUDENTŲ KONFERENCIJA IR VAKARAS

Sausio 28 d. 10 val. ryte, Baltų Studentų Federacija rengia savo metinę konferenciją Baltic Freedom House. 131 E. 70th St., New Yorke.

Konferencijos metu bus atidaryta Lietuvos, Latvijos ir Estijos vaizdų fotografinė paroda, kurios pagrindinė tema yra: "Baltijos kraštai — vakarų kultūros skydas". Ši paroda vėliau keliaus per amerikiečių universitetus, supažindindama Amerikos akademinį jaunimą su mūsų kraštų kova už laisvę ir kultūriniais atsiekimais. Lietuvių įnašas į šią parodą yra ruošiamas su pagalba mūsų fotografo V. Augustino. Svarbiausiu konferencijos kalbėtoju numatoma pakviesti Jungtinių Tautų atstovą.

Po konferencijos, 7:30 v. v. puošnioje Webster Hall salėje, 11 gatvė ir 3-čia Avenue, New Yorke rengiamas jaukus koncertas ir vaišės. Iš lietuvių pusės, stud. A. Kanaukaitė paskambins planu ir A. Gaigalaitė padainuos solo. Latviai ruošiasi pasirodyti su solistu ir su latvių studentų tautinių šokių grupe. Estai pasirodys taip pat su solistu ir su baleto solo.. Šokiams gros gerai žinomas Ričardo Kontrimo orkestras.

BSF centro valdyba kviečia visus, ne vien studentus, atsilankyti į konferenciją ir vakarą.

MEDŽIAI, KURIE DEJUOJA IR VERKIA

Nubijoje yra tam tikri medžiai, kurie dejuoja, kai tik vėjas pučia pro jų šakas. Čiabuviai galvoja, kad tai esanti mirusiųjų, pasislėpusių lapuose, rauda. Rimti tyrinėtojai išsprendė šio dejavimo priežastį. Jie surado šakose begalę mažyčių, vabzdžių išgręžtų, skylių, per kurias vėjas pūsdamas sukelia šią raudą.

Tikrai, esama ir "verkiančių" arba geriau sakant "lyjančių" medžių. Iš Kanarų salose esančių "verkiančių" medžių lapų nuolat lyja trumpas lietus, taip pat fygų medžiai naktimis išskiria didelius vandens kiekius, nes jie auga ant vandens nepraleidžiančios žemės ir išskiria vandens perteklių per lapus.

Tropikuose auganti tam tikra medžių rūšis nuolat būna žiogų būrių apgulta, gyvenančių šių medžių lapais. Čiulpdami, šie vabzdžiai be paliovos švirkščia skysčio, panašaus į vandenį, čiurkšles, kurias neakylas stebėtojas gali palaikyti lietumi. — Panašų reiškinį, amarų sukeltą, kartais galima pastebėti Vokietijoje. Karštą vasaros dieną stebėdami prieš saulės šviesą amarų apniktą medį, galime pastebėti smulkų lietų. Parazitai išskiria amarų skystį!

Ceilono gyventojai turi savo "lietaus" medį. Vakare ir naktį jo lapai suima skystį, o vėliau užsidaro. Išaušus, jie atsidaro ir juose esąs vanduo laisvai ant žemės. Jei toks medis gausiai apsidengiąs lapais, rytą atrodo tartum po juo lytų, nors toliau nuo jo nei lašelis neiškrinta.

Nuolatinis, gerai apmokamas ir savistovus darbas. Bosas ant savęs. Keliose N. Y. ir N. J. miestų dalyse reikalingi lengvų sunkvežimių vairuotojai. Dėl informacijų asmeniniai, telefonu ar laišku kreiptis pas: J. Malduti, autotaisymų dirbtuvė, 937 Grand St. Brooklyn 11, N. Y. Telefonas EV 8-9794.

Lietuvos Atsiminimų
RADIJO VALANDA
Jack J. Stukas
Direktorius
ŠEŠTADIENIAIS
nuo 4,30 iki 5,30 v. p. p.
WEVD, 1330 kil.
Visais reikalais kreiptis:
1264 WHITE STREET
Hilside, N. J.
WAverly 63325

Atviras laiškas

Lietuvių visuomenei yra žinoma apie New Yorke veikiančią Neringos skaučių Vietininkiją, kuriai priklauso didelis būrys lietuvaičių. Jos visos yra tarp 12-17 m. amžiaus.

Kas šeštadienį renkamės į skautų būklą, kur pašvenčiam valandėlę trumpam pašnekesiui apie Lietuvą, mokomės skautų įstatų. Bet ne vien mokomės, kartu stengiamės kai kuriuos tų įstatų įgyvendiniti pav., Kalėdų gerajam darbeliui savo tarpe surinkome 7 dol., kuriuos skiriame Vokietijoje esantiems lietuviams skautams paremti. Sueigose taip pat pažaidžiame ir padainuojame. Mūsų visų svarbiausias tikslas kalbėti vien lietuviškai, išmokti kuo daugiau lietuvių liaudies dainų, išlaikyti ir ugdyti lietuvybę mūsų širdyse. Mums uždėtas pareigas stengiamės atlikti su skautišku šypseniu, stengiamės būti drausmingomis ir tvarkingomis, kad nebūtume vyresniesiems nemalonia našta, bet, kad taptume drausmingu vienetu ir geromis lietuvaitėmis, kuriomis galėtų džiaugtis ir mūsų tėveliai, ir mokytojai ir pagaliau visa lietuviškoji visuomenė.

Tai mielos lietuvaitės, mes kviečiame jus visas įsijungti į mūsų tarpą, o užtikrinam, nevien jausitės patekę tarp savųjų, bet kartu patirsite daug jaunatviško džiaugsmo.

Turime prašymą į mažųjų lietuvaičių tėvelius. Tai liečia lietuvaites nuo 7 m. amžiaus. Mieli tėveliai, atveskite ir tas mažytes į mūsų būklą, įregistruokite ir jas į skaučių eiles. Mes papasakosime mūsų mažoms sesėms gražių padavimų apie Lietuvą, išmokysime jas lietuviškų dainų, eilėraščių, pažaisim su jomis. Mes pažadam, kad visa, ką tik turime lietuviško savo jaunose širdyse, perduosime ir jūsų mažoms dukrytėms.

Registracija vyksta kiekvieną šeštadienį tarp 1-2 val. p. p. skautų būklė, Susivienijimo namuose, 195 Grand St.

New Yorko skautės

Minės 33 metų sukaktį

Korp! Neo Lithuania New Yorke sausio 21 d. šeštadienį, 7 val. vak. Estų Namų patalpose, 243 East 34th St. Manhattan, N. Y. (netoli Lexington Ave) ruošia Korporacijos 33 metų sukakčiai paminėti priėmimą. Šokiams gros stud. R. Kontrimo vadovaujamas orkestras. Įėjimas korporantams rekomenduojant su pakvietimais. Pakvietimus galima gauti pas dr. E. Noaką, 103-53 104th St., Ozone Park, N. Y., tel.:MI 1-0532.

Savi pas savus

JONAS JUODIS, NEW YORKO VALSTYBĖS DRAUDIMO BROKERIS, ATLIEKA VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO PATARNAVIMUS. KREIPTIS DARBO DIENOMIS: NUO 6 IKI 8 V. V., O ŠEŠTADIENIAIS — NUO 8 V. R. IKI 6 V. V. 664 JAMAICA AVE., BROOKLYN 8, N. Y. TEL. AP 7-9454.

RUBBER STAMPS
ENGRAVING
CONCORD STAMP
79 Warren St. New York, N.
Tel. BEekman 3-6828

LIETUVIAI ADVOKATAI

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN. N. Y.
EVergreen 7-8067

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th Street,
JACKSON HEIGHTS 73, N
NEwton 9-6620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th ST.,
RICHMOND HILL 18, N. Y.
VIrginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

A. Andriuškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenybių pasirinkimas.
485 Grand St.,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

J. MARKIEWICZ
AND
SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

$250 ąžuolinis karstas

Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karstų.

Audeklu dengtas nuo $95
Ąžuolinis nuo $250
Mahagoni med. nuo $495
Metaliniai nuo $385
Nemokamai kopyčia

Antanas Polakas
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
151 METROPOLITAN AVE.,
Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

LIETUVIŠKŲ SALDAINIŲ CENTRAS

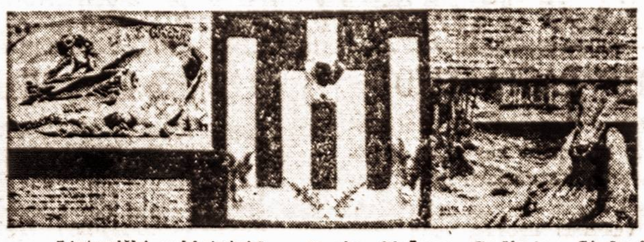

Lietuviški saldainiai: — Darius-Girėnas, Gedimino Stulpai ir Birutė — pagaminti Brooklyn, N. Y. Lietuviški saldainiai: — Vėželiai, Dūdelės, Vyšniai, Joniškio Slyva ir kiti pagaminti St. Petrausko, Chicago, Ill.

Saldainių Centre—lietuviškų saldainių kainos prasideda nuo **77 centų už svarą.**

Lietuviškų Saldainių galima gauti:— **BALTIC CO.** 337 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y. EV 4-1232 ir **LAIMOS** Knygyne ten pat, Tel. EV. 8-6163.

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje, yra šviežį, nes jie atgabenami lėktuvais.
Šiuos tikrus, lietuviškos gamybos, sūrius Petras Lisauskas pristato visoms krautuvėms rytinėse valstybėse.
Gydytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.
Lietuviški sūriai, kurių Petras Lisauskas pataria tuojau užsisakyti, turi visas tas teigiamas kokybes.
Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš farmos atvežtų, kiaušinių.
Atsiminkite: Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik šviežį produktai.
Petras Lisauskas lietuviškus sūrius reguliariai pristato šiems savo atstovams: V. Abeciūnas, New Britain, Conn. ir Boston Co., Elizabeth, N. J.

PETRAS LISAUSKAS
Lietuviškų sūrių Atstovybė Rytinėse Valstybėse
64-09 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.
Telefonas TW 4-8087

ANTON APPEL
Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti pirmos rūšies maisto dalykai.
JERSEY PORK
428 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas, STagg 2-3108

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, Direktorius — ALB. BALTRŪNAS-BALTON, Reikalų Vedėjas
360 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. — J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone LInden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Eastate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEwton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

Skautų pasaulis

Sausio 8 d. sukako 15 metų, kai Afrikoje mirė skautybės įkūrėjas Lordas Robert Baden-Powell.

Sausio 7 d. Worcesterio skautų tėvų k-tas Šv. Kazimiero parapijos salėje buvo surengęs vakarą. Jame Hartfordo skautai ir skautės vaidino M. Steikūnienės patriotinį 3 v. scenos vaizdelį "Starkiškių girioje." Rezisavo Vytautas Zdancevičius. Šis veikalas sausio 28 d. bus vaidinamas Hartforde.

LSB Vadijos užsienio skyrius švenčių proga išsiuntinėjo sveikinimus anglų kalba daugelio kraštų skautų organizacijoms.

J. Raškys yra paskirtas naujuoju LSB 1-jo JAV Rajono skautų vyčių skyriaus vedėju vieton iš tų pareigų pasitraukusio Vyt. Pileikos. SKS

John Baltaduonis
FRANKFORD AVENUE
CAFE
1700 Frankford Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas yra
MARGUTIS
Jis iliustruotas, turiningas, įvairus ir visados gyvas.
MARGUTIS
išeina kiekvieną mėnesį. Pasiųskite adresą ir gausite numerį susipažinimui. Margučio metinė prenumerata tik $3.00.
MARGUČIO adresas:
6755 S. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

Kraus & Nussbaum
Žieminių paltų išpardavimas. Kostiumams ir kitiems drabužiams kainos sumažintos.

Kostiumai, rudeniniai ir žieminiai paltai. Kelnės. Kostiumai ir su dvejom kelnėm. Vietinės ir importuotos medžiagos. Pataisymas garantuotas.
Siuvame vyrams ir moterims kostiumus ir paltus pagal užsakymą.
308 E. 86th St. New York.
(šalia 2nd Ave)
Tel. RE 4-2471

CASINO TEATRAS
210 East 86th St., New York Tel.: RE 4-0257 BU 8-0561
Nuo sausio mėn. 13 iki 19 d.
"WENN EINE FRAU LIEBT"
Hilde Krasl—Johannes Heesters—Mathias Wiemann
ir
"ALLES LUEEGE"
Wolf Albach Retty — Senta Wengraf
Naujausia vokiška apžvalga.

M. and Z AUTO COLLISSION WORKS
JULIUS MALDUTIS
BENDRI AUTO TAISYMO DARBAI
937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
(Tarp Morgan ir Bushwick Ave.)
Tel. EV 8 9794
Namų telefonas: HY 7-3247

DRABUŽIAI MŪSŲ SANDĖLY PARDUODAMI TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE
GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS.
Ateikite ir įsitikinkite. Mes kalbame lietuviškai.
REGAL MANOR CLOTHES
53 WEST 23rd ST. NEW YORK 10, N. Y.
ORegon 5-5090-1-2-3

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP
GRAND PARADISE
Ką nerengtumėte — koncertą, vestuves, šokius, ar prakalbas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVergreen 7-1123

STEAMBOAT INN
ALMA KASMOČIŪTĖ, Vedėja
ĮVAIRIAUSI GĖRIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
SALĖ ĮVAIRIOMS PROMOGOMS
DIDELIS IR GRAŽUS SODAS PIKNIKAMS.

Alma Kasmočiūtė
89-91 STEAMBOAT ROAD. GREAT NECK, L. I.
Telefonai
Greta Neck 2-1546 (Biznio)
Geat Neck 2-3389 (Namų)

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS
SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.

Vyt. BELECKAS
savininkas
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewoode

PAS MUS

Ona Osmolskienė, dailininko Povilo Osmolskio žmona, susilaukė dvynukų. Motina ir naujagimiai, abu berniukai, sveiki. Tėvas irgi neblogai jaučiasi.

Vitalis Žukauskas šį šeštadienį dalyvauja Baltimorės radijo programos parengime.

M. Klimas, Vienybės skaitytojas ir veikėjas Linden, N. J., baigia statyti stilingą gyvenamąjį namą.

Ademas Galdikas praneša, kad jo paveikslų paroda, 601 Madison Ave. New Yorke, yra lankoma kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 10 val. ryte iki 5 v. p. p. Paroda, kurią gausiai lanko ir kitataučiai, uždaroma sausio 21 d.

Jonas Dikčius, Maspetho vienybietis, yra sunkiai susirgęs ir paguldytas Greenpoint ligoninėje.

Stasys Butkus, mūsų bendradarbis, baigia ruošti savo atsiminimus iš Lietuvos nepriklausomybės kovų laikotarpio.

J. Banaitienė prašo dar kartą priminti, kad Maironio šeštadieninė mokykla ir Apreiškimo parapijos lituanistinė mokykla kviečia dalyvauti jų kalėdinėje eglutėje, šį sekmadienį Apreiškimo parapijos salėje.

P. Šimėnienė, Moterų Vienybės pirmininkė, praneša, kad ypatingas socialus pabūvis, kurį Moterų Vienybė ruošia Dam kų namuose, Woodhavene, įvyks sausio 17 d. 8 v. v.

E. Abrolaitienė, buvusi Katiliėnė, su vyru nuvykusi į Miami Beach, Floridą, visam žiemos sezonui, siunčia draugams linkėjimus.

J. Kuhn, mūsų skaitytojas, iki šiol gyvenęs Cedarville, N. J., su šeima išvyko į Floridą ir ten nusipirko namus, kurių adresas: 7220 S. W. 5th Street Miami, Florida.

Pranas Savickas, ilgametis Vienybės skaitytojas Pittsburghe, mirė praeitų metų gruodžio 27 d. Velionis buvo veiklus Pittsburgho lietuvių bendruomenės dalyvis.

Elena Urbaitytė, Albinas Bielskus, Pranas Lapė ir Romas viesulas sudaro dailininkų komisiją šviesos ruošiamam sausio 28 d. maskaradui dekoruoti.

Algis Gudelis New Yorko skautų Tauro tuntui padovanojo tenisui žaisti stalą.

W. J. Vitkus, žinomas dailininkas, dalyvauja meno parodoje, dabar vykstančioje Art League of Long Island galerijoje, 44-21 Douglaston Parkway, Douglaston, L. I. Paroda tęsis iki sausio 31 d.

A. Dimas praneša, kad Lietuvos valst. teatro minėjimas, turėjęs įvykti sausio 21 d., nukeliamas į kovo 17 d.

Linksmas radijo vakaras Newarke

Sausio 22 d. sekmadienį, Rūtos radijo ansamblis ruošia linksmą juokų, dainų ir šokių vakarą, kuris įvyks Šv. Jurgio Draugijos salėje, 180 New York Ave. Newarke. Pradžia 5 v. p. p. Konferuos akt. Alfonsas Petrutis, ansambliui vadovaus Alg. Kačanauskas. Įėjimas $1.25.

Šio parengimo tikslas sutelkti bent kiek pinigų išlaidoms, kurios bus reikalingos Rūtos ansambliui, vykstant į Chicagoje ruošiamą dainų šventę.

SEKMADIENĮ FUTBOLAS

Šį sekmadienį Liet. Sporto Klubo pirmoji komanda, savoje aikštėje žaidžia su Newarko SC. Rungtynės vyksta 2 val. 30 min. Abiejų klubų rezervinės žais 12 val. 45 min. Abejos rungtynės vyksta New Farmers Oval.

New Yorkas ir Apylinkė

PO "JONINIŲ BURTŲ" PASTATYMO

Sausio 8 d. Operetės Choras pasirodė su lietuviška operete "Joninių Burtai" — Nelės Mazalaitės, muzika pritaikyta A. Mrozinsko ir paties choro dirigento J. Stankūno. Dekor. dail. J. Juodžio.

Operetės turinys paprastutis: lietuviško kaimo jaunimo nuotykiai Joninių naktį. Veiksmas vyksta Nepriklausomos Lietuvos laikais.

"Joninių Burtuose" vyr. rolę vaidino Violeta Tamkiūtė-Pranckienė, kuri yra vadovavus šiam chorui prieš keletą metų ir Amerikos lietuviams gerai pažįstama iš ankstesnių parengimų, kai buvo plačiai veikiama dainos ir meno srityje. Ji vaidino ir dainavo gerai. Mikita — R. Kezys buvo geras, bet neparodė seno berno charakterio, nors apie tai daug kalbėjo. Barbora — sapnė ragana, M. Žukauskienė — savo rolę atliko įdomiai. Marytė, vėliau undinė, B. Macežinskaitė, pasirodė, kaip gera vaidintoja ir šokėja. J. Lapurka—Antanas — vaidila, paliko gerą įspūdį. Gabus vaidintojas. Rožytė — sapne Jūratė — J. Kalinauskaitė — gerai vaidino, bet dar geriau šoko. Labai gera baleto šokėja. Jonas—M. Sutkevičius — neblogas, tik garsiau turi kalbėti scenoje. Kiti daugiau ar mažiau buvo geri. Pats choras buvo paruoštas, tik kai kurių balsų permaža. Juk Operetės choras kadaise buvo didelis. Kodėl jis dabar taip sumažėjo? Tiek naujų lietuvių, bet mūsų chorai, parengimai mažiau susilaukia žmonių nei pirmiau.

Režisavo ir šokius mokė St. Modzeliauskas. Režisūra truputį šlubavo, kai kurie šokiai buvo geri ir kitaip padaryti nei mes buvome pratę matyti. Kai scenoj keli žmonės, tai matyti, kad režisuota, bet kai ateina choras, tai aiškiai matai, kad nėra kur dėtis ir visi krūvoj stumdosi. Reikia pataisyti.

Veikalas ilgokas, ypač sapnas nusitęsia ilgai. Sumažinti sapne šokius taip pat būtų neprošalį ir mažiau deklamacijų duoti, taip pat dainos.

Bendrai, tai didelis darbas ir reikia džiaugtis pasišventusiais žmonėmis, kurie dar turi jėgų ir noro daryti tokius parengimus. Garbė Operetės Chorui!

Bronius Goštautas

FILATELISTAMS

New Yorko Liet. Filatelistų D-jos susirinkimas įvyks šį sekmadienį, sausio 15 d. 4 val. popiet Lietuvių Atletų Klubo patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyne.

Kazys Trečiokas baigė studijas

Kazys Trečiokas, newarkietis, šiomis dienomis baigė La Salle Extension University sąskaitybos ir biznio administracijos kursą becaularato laipsniu, dabar ruošiasi Certified Public Accountant egzaminams.

Jis yra buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas ir nuo atvažiavimo į Ameriką dirba su broliu A. S. Trečioku apdraudos srityje. Tai vienas pavyzdingiausių naujai atvykusių lietuvių: aktyviai dalyvauja eilėje lietuviškų organizacijų, kelioms vadovauja ir kartu su žmona, Genute, dosniai aukoja lietuvių organizacijoms ir šalpos reikalams. Jis yra išlaikęs valstybinius apdraudos egzaminus ir turi leidimą duoti įvairią apdraudą. Kazys Trečiokas yra labai mėgiamas šioje kolonijoje.

Atvyko dr. Juozas Sidagis su žmona

Dr. Juozas Sidagis, kuris pernai metais lankėsi New Yorke ir, vietos biznieriaus Juliaus Daugmaudžio lydimas, buvo užėjęs į Vienybės redakciją, sausio 9 d. su laivu Gen. Langfitt atvyko į Jungtines Valstybes. Kartu su dr. J. Sidagiu atvyko jo žmona Margarethe, labai simpatinga olandė.

Tremtyje dr. J. Sidagis dirbo kaip gydytojas įvairiose ligoninėse. Vėliau jis tokias pat gydytojo pareigas eidavo laivuose, kuriais buvo gabenami tremtiniai iš Europos. Anot Daily News, tuo būdu dr. Juozas Sidagis yra padėjęs daugiau kaip 50,000 įvairių tautybių tremtiniams.

Dr. J. Sidagis, kurio atvykimu į Jungtines Valstybes rūpinosi jau minėtas vietos biznierius Julius Daugmaudis, dabar su žmona vyksta į Detroitą, kur gyvena jo brolis Jurgis.

Liet. Piliečių Klubas gavo "naujo kraujo"

Liet. Pil. Klubo pirmininko pareigas neseniai perėmus Stasiui Gudui, šios įstaigos paskirtį artimiausioj ateity numatoma iš pagrindų peorganizuoti, praplečiant jos veiklą ir tikslus. Paruošiamieji darbai jau pradėti.

Vienas iš didžiausių klubo uždavinių yra suburti jame kultūriniams reikalams visą vietos lietuvių visuomenę, visą jaunimą, be ideologinių skirtumų.

Klubo susirinkimas vienbalsiai nutarė Vasario 16 proga paaukoti 25 dol. Lietuvos laisvinimo reikalams.

Artinasi klubo 50 m. sukaktis, kuri numatoma tinkamai paminėti.

Įstojo 4 nauji nariai: Vytautas Aliksninis, Algis Aliksninis, Juozas Sodaitis ir Ričardas Kontrimas. Dedama pastangų daugiau naujų narių įtraukti.

Pirmą kartą Vienybės koncerte

ELENA KUPREVIČIŪTĖ, žinoma smuikininkė, koncertavusi Pietų Amerikoje, Jungtinėse Valstybėse ir Europoje, pirmą kartą New Yorko lietuvių publikai pasirodys su savo talentu Vienybės 70 metų sukakčiai paminėti koncerte, kuris įvyks sekmadienį, vasario 5 d. Webster Hall, New Yorke.

ŠEŠTADIENĮ,
sausio 28 d.
Įvyksta
BALTŲ STUDENTŲ FEDERACIJOS
TRADICINIS
KONCERTAS
WEBSTER HALL MANOR
119-125 11th STREET, prie 3-čios AVE. NEW YORK
Programoje dalyvauja: A. GAIGALAITĖ, soprano, A. KANAUKAITĖ, piano solo, TIIU PARLI, baletas, JANIS KLAVSONS, tenoras, Latvių studentų tautinių šokių trupė, ALBERT VAART, bosas.
Šokiams gros RIČARDO KONTRIMO orkestras
Pradžia 7:30 val. vak.
VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

Šeštadienį, SAUSIO 28 DIENĄ
— įvyks —
ŠVIESOS SĄMBŪRIO New Yorko Skyriaus rengiamas
DIDYSIS METINIS
KAUKIŲ BAILUS
GRAND PARADISE SALĖJE,
320 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Meniškai išpuošta salė — kostiumų premijavimas — linksma meninė dalis — baletas — gėlių šokiai — muzikinės staigmenos — linksmos išdaigos.
ŠOKIAMS GROS JOE THOMAS ORKESTRAS
Pradžia 8:30 val. vak.
Vietas užsisakyti telefonais: EV 7-0463 ir DE 5-1695

VIENYBĖS
SEPTYNIASDEŠIMT METŲ SUKAKČIAI PAMINĖTI
KONCERTAS
1956 m. vasario 5 d. sekmadienį, 4 v. p. p. Webster Hall, (11th St. ir 3rd Avenue,) New Yorke.
Programoje: Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė, op. solistas Algirdas Brazis, solistė Florence Korsakaitė, aktorius Vitalis Žukauskas ir kiti. Šokiams gros Ričardo Kontrimo orkestras.

Pajieškau giminaičių, Verutės Andrašiūnienės- Limbaitės su šeima. Lietuvoj gyveno Panevėžio mieste. Turiu žinių apie jos gimines Lietuvoje. Žinantieji apie ją rašykite man, būsiu dėkingas. Mrs. Lena Wold, 425 — 68th St. Brooklyn 20, N. Y.

PARDUODAMA geromis sąlygomis moderniškai įrengta kepykla su krautuve, kurioje pardavinėjama, duona, tortai ir pyragaičiai. 30 metų senumo gerai išdirbtas biznis. Puiki proga jauniems biznieriams. Dėl informacijų prašoma kreiptis, skambinant EVergreen 4-8802.

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVĮ!
REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
MARIJONA JOKUBAITIENĖ, savininkė
JURGIS JOKUBAITIS, vedėjas
322 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089
Vienintėlė lietuvių degtinės ir vyno krautuvė, gyvuojanti jau 20 metų.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED
3% A YEAR
A dividend at the above rate has been declared for the period endng December 31, 1955.
Deposits made on or before January 16, 1956 will draw interest from January 1st if left to the end of the dividend period.
THE *Kings County* SAVINGS BANK
Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to $10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užeigų Brooklyne
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533.

JŪSŲ VISOKERIOPAM TURTUI APDRAUSTI
JUOZAS ANDRIUŠIS
Atstovauja pirmaeiles draudimo įstaigas.
Gyvybė apdraudžiama per Travelers Ins. Co.
Hartford, Conn.
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
238 Leonard St. Brooklyn 11, N. Y.
EV. 7-8247.

Tel. VIrginia 9-3112
PARK FLOKIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
Kazys ir Alvina Buividai
Vakarais muzika prie baro.
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gėrimai.
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
89 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765